

BEGROTING 2020 EN MEERJARENRAMING 2021-2023

VERSIE 1.0

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

BEGROTING 2020 EN MEERJARENRAMING 2021-2023

VERSIE 1.0

In opdracht van	Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Opgesteld door	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Postbus 8035 5601 KA Eindhoven
Auteur	
Documentnummer	Z.115481/D.436258
Datum	22 februari 2019

Inhoudsopgave

Leeswijzer.....	8
1 Visie, missie en actuele ontwikkelingen.....	9
1.1 Inleiding, visie en missie	9
1.2 Landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen.....	9
2 Beleidsbegroting.....	16
2.1 Inleiding	16
2.2 Aandachtsgebieden	16
2.2.1 Regionaal en uniform uitvoeringsbeleid	16
2.2.2 Beleidsrijke uitvoeringsinformatie	16
2.2.3 Oren en ogen in het veld	17
2.2.4 Omgevingswet.....	17
2.2.5 Gezondheid	19
2.2.6 Klimaat en energie	19
2.2.7 Zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid.....	20
2.2.8 Overdracht bodemtaken van provincie naar gemeente	21
2.2.9 Transitie bodemtoezicht.....	21
2.2.10 Asbestdaken.....	21
2.2.11 Zeer zorgwekkende stoffen.....	21
2.2.12 Wet natuurbescherming	22
2.2.13 Informatievoorziening	22
2.2.14 Strategische Personeelsplanning	22
2.2.15 Invoering Wet Normalisering Rechtspositie ambtenaren.....	24
2.3 Programmaplan.....	24
2.3.1 Programma Dienstverlening	25
2.3.2 Collectief programma	26
2.3.3 Algemene dekkingsmiddelen	27
2.3.4 Kosten van de overhead	27
2.3.5 Heffing Vennootschapsbelasting	28
2.3.6 Onvoorzien	29
2.4 Paragrafen.....	29
2.4.1 Lokale heffingen.....	29
2.4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
2.4.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	34

2.4.4	Financiering	34
2.4.5	Bedrijfsvoering	37
2.4.6	Verbonden partijen	40
2.4.7	Grondbeleid	41
3	Financiële begroting	42
3.1	Overzicht van baten en lasten en toelichting	42
3.1.1	Overzicht van baten en lasten	42
3.1.2	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	42
3.2	Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten	47
3.3	Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	47
3.4	Toelichting op exploitatielasten	47
3.4.1	Gehanteerde uitgangspunten	47
3.4.2	Kostenoverzicht per kostensoort en programma	47
3.5	Uiteenzetting financiële positie en de toelichting	50
3.5.1	Raming begrotingsjaar	50
3.5.2	Geprognostiseerde begin- en eindbalans	51
3.5.3	EMU saldo	53
3.5.4	Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	53
3.5.5	Investerings	53
3.5.6	Financiering	54
3.5.7	Verloop van reserves en voorzieningen	54
3.6	Meerjarenraming en de toelichting	54
3.6.1	Inleiding	54
3.6.2	Meerjarenraming van baten en lasten	55
3.6.3	Meerjarenraming incidentele baten en lasten	55
3.6.4	Meerjarenraming structurele toevoegingen en onttrekking aan reserves	55
	Bijlage 1: Specifieke bijdrage per opdrachtgever	56
	Bijlage 2: Overzicht baten en exploitatiekosten	57
	Bijlage 3: Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB	58
	Bijlage 4: Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld	59

Begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023

Leeswijzer

Voor u ligt de begroting 2020 en meerjarenraming 2021 – 2023 van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). Deze begroting is opgesteld aan de hand van het door het Algemeen Bestuur (AB) van de ODZOB vastgestelde concernplan 2019-2022 en de kadernota 2020 en is gebaseerd op de rekening 2017, conceptrekening 2018, begroting 2019 en de dienstverleningsovereenkomst (DVO) 2019-2022. Tevens is rekening gehouden met de door de deelnemers gekozen variant van het Regionaal Uitvoeringskader. Bij het opstellen van deze begroting zijn de financiële werkgroep en het Opdrachtgeversplatform van de ODZOB betrokken.

In de begroting zijn de volgende onderdelen opgenomen:

Actuele ontwikkelingen

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van de werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving en waarop de ODZOB anticipeert. Inleidend hierop treft u de visie en de missie van de ODZOB aan.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting, in hoofdstuk 2, start met een inleiding waarin de ambities en aandachtspunten worden benoemd waar de ODZOB, mede naar aanleiding van de in het eerste hoofdstuk genoemde ontwikkelingen, op inzet. Deze ambities en aandachtspunten worden gerealiseerd binnen de basis- en verzoektaken, de collectieve taken en de reguliere overhead. In de programma's dienstverlening, collectieve taken en overhead vindt u de uiteenzetting hiervan. In de beleidsbegroting zijn verder de volgens het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) verplichte paragrafen opgenomen.

Financiële begroting

In hoofdstuk 3 wordt nader aandacht besteed aan de financiële begroting. Deze bestaat onder andere uit het overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Ook is in dit hoofdstuk de meerjarenraming opgenomen.

Bijlagen

In het laatste deel van de begroting zijn als bijlagen opgenomen de specifieke bijdragen per opdrachtgever, het overzicht van exploitatiekosten en het overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld.

1 Visie, missie en actuele ontwikkelingen

1.1 Inleiding, visie en missie

Volgens de wetgeving voor gemeenschappelijke regelingen dient de ODZOB vóór 1 augustus de begroting van het daaropvolgende jaar te verzenden aan de toezichthouder. Tevens dient het Dagelijks Bestuur (DB) vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten te zenden. Om tijdig over een vastgestelde begroting 2020 te beschikken zal het DB de ontwerpbegroting 2020 uiterlijk 15 maart 2019 aan de raden en staten toesturen. In de op 22 november 2018 door het AB vastgestelde kadernota 2020 zijn de uitgangspunten voor de begroting 2020 opgenomen. De begroting is tot stand gekomen in afstemming met de door de deelnemers samengestelde werkgroep van financieel deskundigen en het Opdrachtgeversplatform.

In het door het Algemeen Bestuur op 22 november 2018 vastgestelde concernplan 2019-2022 zijn de missie en visie opgenomen die richtinggevend zijn voor de organisatie van de ODZOB

Missie:

Samen meer waarde voor een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant. Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

Visie:

De ODZOB ontwikkelt zich als dé vanzelfsprekende partner in Zuidoost-Brabant die hoogwaardige, innovatieve en betaalbare diensten levert in het kader van de Omgevingswet. Wij zijn overtuigd van de kracht van de samenwerking met onze deelnemers. Samen zorgen we voor de balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving.

De inzet van de ODZOB ziet er in de kern als volgt uit:

De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast. Dit alles onder het motto: “**Samen meer waarde**”. Om dit doel te bereiken voert de ODZOB VTH-taken uit voor de deelnemers. Ook activiteiten die verwant zijn aan deze VTH-taken (specialismen) voert de omgevingsdienst uit indien provincie of gemeenten daarom verzoeken. De ODZOB opereert daarbij als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en het collectief programma op het gebied van de fysieke leefomgeving.

1.2 Landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen

Voor een goede taakuitvoering door de ODZOB is het belangrijk dat problemen en ambities in de fysieke leefomgeving in beeld zijn en dat rekening wordt gehouden met landelijke, provinciale en regionale omgevingsfactoren. De hierna beschreven ontwikkelingen zijn het meest relevant voor de taken die de ODZOB uitvoert voor de deelnemers.

1.2.1 Wet VTH en Algemene maatregel van bestuur VTH

Op 14 april 2016 is de Wet VTH in werking getreden. Het doel van deze wet is een veilige en gezonde leefomgeving, door het bevorderen van de kwaliteit en samenwerking bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. De wet is een invulling van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van handhaving te komen. Zo wordt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk verankerd en worden gemeenten en provincies verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben.

De VNG en het IPO hebben daarom een modelverordening kwaliteit VTH opgesteld. De gemeenteraad heeft met dit model een handvat bij het opstellen van een gemeentelijke verordening over de kwaliteit van de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De verordening gaat over alle Wabo-taken en bevat output- en outcomedoelen.

Met deze wet is ook de wettelijke basis van het nieuwe VTH-stelsel verankerd. Het nieuwe VTH-stelsel, dat vanaf 2010 samen door alle provincies en gemeenten is opgebouwd, bevat een landelijk dekkend stelsel van 29 omgevingsdiensten. In deze diensten vindt de uitvoering van in elk geval de basistaken plaats.

In opdracht van het ministerie van I en M heeft bureau Berenschot een evaluatie van de wet VTH uitgevoerd. De hoofdconclusie is dat het stelsel van Omgevingsdiensten staat en niet meer is weg te denken. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- o investeer in kwaliteit
- o betrek de OD's bij de beleidscyclus
- o zorg voor transparantie

Opvallend is dat bij de aanbeveling voor de verbetering van de kwaliteit expliciet wordt vermeld dat dit niet gezocht moet worden in aanscherping van de kwaliteitscriteria. Het bureau adviseert een systeem van collegiale toetsing of een commissie van experts die toeziet op de kwaliteit.

Er moet een balans ontstaan tussen standaardisatie en maatwerk, die bestaat naar onze mening uit standaardisatie voor alle reguliere VTH-taken en maatwerk voor bestuurlijke prioriteiten.

De Omgevingswet zal een grote impact hebben op de Omgevingsdiensten. Berenschot beveelt de Omgevingsdiensten aan om zich actief voor te bereiden op de Omgevingswet en hun meerwaarde te presenteren aan de deelnemers zodat er een actieve samenwerking ontstaat.

Naast voorgenoemde wet is sinds 1 juli 2017 het Besluit Omgevingsrecht (Bor) van kracht. In de AMvB is vastgelegd wat basistaken zijn. Ook worden daarin eisen gesteld aan de beleidscyclus, dienen bevoegde gezagen te komen tot een gezamenlijk uitvoeringsniveau van de basistaken en de uitkomst daarvan te monitoren.

De impact van de Bor is voor zowel ODZOB als de deelnemers aanzienlijk: de discussie over wat wel en niet basistaken zijn, is afgerond, en deelnemers zullen de komende periode om die reden extra taken overdragen aan de ODZOB. De formatie van de ODZOB zal daardoor groeien (aanvullend aan de jaarlijkse groei in verzoektaken). Ook zullen deelnemers in de ODZOB samen met de dienst op diverse terreinen regionaal uitvoeringsbeleid dienen vast te stellen; voorbereiding hiervan geschiedt in het Algemeen Bestuur (AB), en vervolgens zullen de bevoegde gezagen ieder afzonderlijk het regionale beleid dienen vast te stellen. Dat betekent dat de agenda's van de colleges van B&W en GS steeds vaker gevoed zullen worden met stukken die zijn voorbereid in het AB van de ODZOB.

1.2.2 Omgevingswet

De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en heeft grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het

gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering. De datum van inwerkingtreding is bekend, 1 januari 2021.

De herziening vraagt om regionale afstemming en samenwerking. De ODZOB wil zich graag samen met de deelnemers in de GR en de andere betrokken partners, waar onder de Metropoolregio Eindhoven (MRE), GGD en VRBZO, voorbereiden op de komst van de wet.

De Omgevingswet beoogt een vergaande integratie tussen milieu, ruimtelijke ordening, gezondheid en veiligheid. Samen met de GGD en de Veiligheidsregio beschikt de Omgevingsdienst over informatie en kennis die van belang is bij het opstellen van omgevingsvisies en omgevingsplannen van de deelnemers. In samenwerking met de andere gemeenschappelijke regelingen staat deze informatie en kennis ten dienste van onze deelnemers.

De visie met betrekking tot de Omgevingswet is verwoord in het concernplan. De ODZOB zal op de Omgevingswet voorbereid zijn om ook in de toekomst het basistakenpakket en de verzoektaken goed uit te kunnen voeren en de deelnemers in de GR te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van de nieuwe wet. Daarvoor is het nodig dat de deskundigheid over de Omgevingswet de komende tijd wordt vergroot. Door kennis tijdig te bundelen wordt versnippering voorkomen en kunnen we gezamenlijk schaalvoordeel behalen en bouwen aan kwaliteit. De samenwerking vindt plaats op verschillende schaalniveaus, de regio, de drie Brabantse Omgevingsdiensten en landelijk via ODNL, de 29 Omgevingsdiensten. Zo kan de beschikbare inzet – in samenwerking – tot meer resultaat leiden. Daar waar deelnemers in de GR dat verzoeken, zal de ODZOB voorbereidingen treffen om (vooraf) invulling te geven aan de taken van de wet.

1.2.3 Gezondheid

Met de komst van de Omgevingswet gaat meer aandacht uit naar gezondheid. Aandacht is nodig voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties waarbij in ieder geval rekening moet worden gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

Diverse (milieu)thema's hebben een directe relatie met gezondheid. Een te slechte luchtkwaliteit, veel geluidsoverlast, etc. hebben invloed op de gezondheid van de burgers. Bij het verlenen van vergunningen worden normen opgenomen voor bijvoorbeeld geluid om de hinder voor omwonenden te beperken waarmee indirect de gezondheid van omwonenden kan worden gegarandeerd.

Onder de Omgevingswet worden gemeenten verplicht om 'omgevingswaarden' te monitoren. Om aan deze verplichting inhoud te geven is de ODZOB samen met de gemeenten een regionaal meetnet luchtkwaliteit aan het opzetten. Niet alleen fijn stof wordt gemeten, maar ook andere parameters als ammoniak en endotoxinen. Daarnaast biedt het regionaal meetnet een plek voor ontwikkelaars van sensortechnieken om hun systemen te testen en te valideren.

1.2.4 Klimaat en energie

In april 2016 hebben 195 landen het Klimaatakkoord van Parijs getekend om daarmee de mondiale temperatuurstijging tot ruim onder 2 graden Celsius te beperken, en daarbij te streven naar een verdere beperking van de opwarming tot maximaal 1,5 graden Celsius. De Europese Unie heeft namens alle lidstaten harde toezeggingen gedaan om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met minstens 40 procent te verminderen ten opzichte van 1990. Uitwerking vindt in Nederland plaats in de nieuwe Klimaatwet en het Klimaatakkoord. De Klimaatwet stelt juridisch vast met hoeveel procent ons land de CO₂-uitstoot terugdringt in 2030 (49% minder t.o.v. 1990) en 2050 (95% minder). In het Klimaatakkoord staan afspraken met de elektriciteitssector, de industrie, de gebouwde omgeving, de transportsector en de landbouw. Energiebesparing is verplicht vanuit de Wet Milieubeheer. Binnen het ROK (Regionaal Operationeel Kader) is energiebesparing prioritair gescoord. Dit betekent dat uitbreiding/verscherping van toezicht op energiebesparing zal plaatsvinden, bij te kiezen branches. Bij intensieve veehouderijen zal de aandacht voor broeikasgassen en energie nog verder toenemen. De toezichthouders kunnen een bedrijf van extra

informatie voorzien over energiebesparing en eventuele financieringsmogelijkheden om bedrijven te stimuleren verder te gaan met energiebesparing dan wettelijk vereist is. De ODZOB biedt gemeenten op deze wijze invulling en uitvoering om klimaatdoelstellingen te realiseren door middel van toezicht, vergunningverlening en handhaving.

De wetgeving rond energiebesparing bij bedrijven wijzigt: er komt een informatieplicht voor bedrijven over energiebesparing (erkende maatregelen), de verplichting voor het opstellen van een energie audit (in het kader van de EED) gaat veranderen en de Meerjarenaafspraken energie-efficiëntie (MJA) lopen af in 2020. De gemeentelijke, provinciale organisatie en de ODZOB zelf moeten voldoen aan de Kwaliteitscriteria voor energie (hierin zijn eisen gesteld aan medewerkers VTH en adviseurs voor wat betreft kennis en ervaring op het gebied van energie en klimaat).

De regio moet in het kader van het Klimaatakkoord een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. Van gemeenten wordt een regierol verwacht in het realiseren van CO2 reductiedoelstellingen in de Gebouwde Omgeving, onder meer door het maken van een plan om van het aardgas af te gaan. Klimaat en energie krijgen steeds meer aandacht bij gemeenten en provincie. De ODZOB kan, als verzoektaak, gemeenten en provincie ondersteunen met het opstellen van duurzaamheidsbeleid, een duurzaamheidsvisie, een plan om van het aardgas af te gaan, het opstellen van een uitvoeringsprogramma en de uitvoering daarvan.

Bij implementatie van de omgevingswet ondersteunt de ODZOB gemeenten bij de kansen die de invoering biedt voor een ambitie op energieneutraliteit. De provincie Noord-Brabant heeft aan regio Zuidoost-Brabant de uitdaging voorgelegd om als eerste regio van Nederland, dan wel voor Noord-Brabant energieneutraal te worden. De ODZOB heeft samen met gemeenten een pilot energietransitie gekoppeld aan de implementatie van de omgevingswet. Dit levert een roadmap op waarmee gemeenten aan de slag kunnen met het faciliteren van grootschalige duurzame energieopwekking waarbij gebruik wordt gemaakt van omgevingsmanagement. Door het implementeren van de omgevingswet krijgen belanghebbenden meer mogelijkheden om te participeren in de beleidsvorming.

Naast alle inspanningen die we doen om klimaatverandering zoveel mogelijk tegen te gaan, zullen we parallel daaraan maatregelen moeten nemen om met een veranderend klimaat om te gaan: klimaatadaptatie.

Circulaire economie krijgt de komende jaren steeds meer aandacht. Doel is om de Nederlandse economie in 2050 volledig te laten draaien op herbruikbare grondstoffen. Toezicht op de afvalketens kan hieraan bijdragen.

1.2.5 Toekomstbestendige veehouderij

Brabant wil tot de meest innovatieve, duurzame en slimme agrofoodregio's van Europa behoren. Daarbij ligt de focus op innovatie, sluiten van kringlopen, leveren van een toegevoegde waarde en hierdoor versterking van de economische positie van de agrofoodsector. Met respect voor de leefomgeving (natuur en milieu én voor gezondheid) en welzijn van dieren.

Het jaar 2020 is voor de veehouderij een cruciaal jaar. Veel veehouderijen oriënteren zich nu op de toekomst: stoppen, blijven, omschakelen, nevenactiviteiten ontwikkelen (zorg, multi-functioneel, natuurinclusief) of anders.

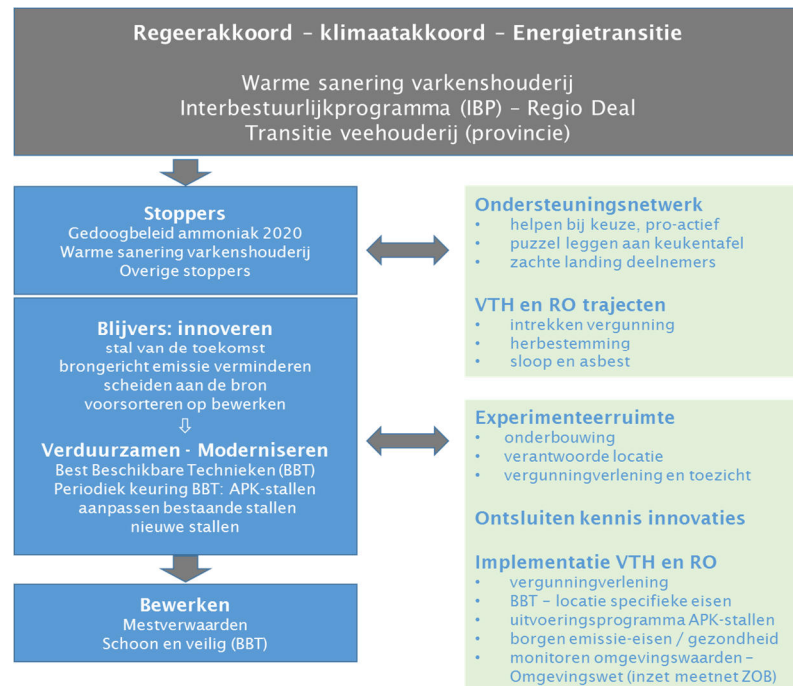
Een toekomstbestendige veehouderij zal moeten innoveren, moderniseren en verduurzamen. Mestbewerken (verwaarden) moet schoon en veilig. Dergelijke initiatieven verdienen ondersteuning. Voor de gewenste innovaties is experimenteerruimte nodig in de vergunning. Hierover zullen afspraken worden gemaakt met het Rijk en de provincie (in navolging van hetgeen de FoodValley in de Gelderse Vallei heeft gedaan).

Na het testen volgt de navolging in de praktijk: het aanpassen van bestaande en nieuwe stallen. Kennis over de innovatieve systemen zal moeten worden ontsloten, samen met de aspecten die van belang zijn voor vergunningverlening (emissie, voorschriften en dergelijke). De veehouder kan zijn keuze maken voor het systeem dat bij zijn bedrijf past en daarvoor een adequate vergunningaanvraag indienen.

In Brabant wordt sinds vorig jaar een infrastructuur opgezet om de veehouders te ondersteunen bij het maken van een keuze: stoppen of blijven. De warme sanering varkenshouderij geeft daar een nieuwe dimensie aan. Het ondersteuningsnetwerk krijgt de taak om (pro)actief deelnemers voor te laten sorteren op deelname en zal de gewenste en noodzakelijke expertise bij elkaar brengen om het stoppen mogelijk te maken en een zachte landing in de maatschappij te verzorgen (wonen, werk, sociaal-maatschappelijke-, fiscale- en bancaire-ondersteuning). Gemeenten en ODZOB kunnen een bijdrage leveren aan het ondersteuningsnetwerk: de gemeente door te faciliteren, als schakel te fungeren en RO-trajecten tot een goed einde te brengen. De ODZOB ontfermt zich over het intrekken van vergunningen, brengt haar (milieu)deskundigheid in bij het herbestemmen van locaties en kan van waarde zijn bij de inrichting van het proces (procesbegeleiding, gespreksleider, partijen bij elkaar brengen, zoeken naar oplossingen). Volksgezondheid is een belangrijk onderwerp bij besluiten over vergunningen en ruimtelijke plannen. Naar aanleiding van de onderzoeksresultaten "Veehouderij en gezondheid omwonenden" en het endotoxine-onderzoek vinden momenteel vervolgstudies plaats. Deze zullen nieuwe inzichten opleveren die aanleiding kunnen zijn om het huidige endotoxine toetsingskader aan te passen en het geitenmoratorium te heroverwegen.

De tegenvallende geurverwijdering van combiluchtwassers betekent dat omwonenden aan meer geurstoffen worden blootgesteld dan we tot nu toe veronderstelden en is er (meer) geuroverlast. Verleende vergunningen zijn hierop niet aan te passen. Een landelijke commissie gaat adviseren over het repareren van de combiluchtwassers. Ze zal met deskundigen (o.a. van de ODZOB) een antwoord moeten vinden op de vraag hoe het gat tussen 40 en 80% geurverwijdering gedicht moet worden. Een deel van deze adviezen zal ook betrekking hebben op de uitvoering van VTH taken.

Binnen het BPO (Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht) speerpunt transitie zorgvuldige veehouderij is een ondersteuningsteam actief. Deze bestaat uit de 3 Brabantse Omgevingsdiensten, GGD, gemeente en

provincie. Het is de taak van het ondersteuningsteam om de uitkomsten van de geur- en gezondheidsonderzoeken te duiden en gemeenten te ondersteunen bij vraagstukken op dit gebied. Dit in afwachting van landelijk beleid en wetgeving op gebied van veehouderij en volksgezondheid. Voor de ODZOB betekent dit een steeds verdere ondersteuning met kennis door de toenemende kennisbehoefte van deelnemers op het gebied van veehouderij, innovaties, emissiearme stalsystemen, mestbewerken, geur en volksgezondheid. Hiervoor wordt vooral het Agrofood-werkprogramma benut. Via het Agrofood werkprogramma wordt ook de visie, aanpak en de problematiek van onze regio uitgedragen op provinciale en landelijke schaal.

1.2.6 Overdracht bodemtaken: accentverschuivingen in de aanpak van provincie naar gemeente

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (verwacht op 1-1-2021) gaat een deel van de bevoegdheden die nu bij de provincie liggen over naar de gemeenten. De landelijke koers van het bodembeleid blijft op hoofdlijnen hetzelfde. Wel zijn er enkele accentverschuivingen in de aanpak. De ODZOB voert nu de opdracht van provincie Noord-Brabant uit in het gebied van zowel Noordoost- als Zuidoost-Brabant. In samenwerking met de provincie is een proces in gang gezet om te zorgen voor een 'warme' overdracht van de bodemtaken. De noodzakelijke bodemkennis is nu aanwezig bij de gemeenten Eindhoven en Helmond en bij de ODZOB. Het is bijzonder belangrijk dat deze specifieke bodemkennis voor de regio behouden blijft. Een juist schaalniveau voor de toekomstige bodemwerkzaamheden is daarbij van belang. De ODZOB zal in 2020 de ontwikkelingen in de Omgevingswet, zoals de Aanvullingswet bodem, het overgangsrecht en het basistakenpakket, nauwgezet volgen, en samen met de deelnemers zorgen dat ze goed voorbereid is op de uitvoering van de bodemtaken onder de Omgevingswet.

1.2.7 Transitie bodemtoezicht

In de voorgaande jaren zijn er pilots uitgevoerd met ketentoezicht op grondstromen. Door het informatie gestuurd, risicogericht werken en met beschouwing van de (gehele) keten komen problemen c.q. knelpunten in beeld die met de huidige systematiek van toezicht houden en handhaven nog nooit eerder zijn opgevallen. Bij het huidige traditionele bodemtoezicht controleert de ODZOB een klein deel van de keten bij bedrijven die zich over het algemeen keurig aan de daarvoor geldende regels houden. De pilot ketentoezicht laat zien dat er substantieel criminaliteit aanwezig is. Door het traditionele bodemtoezicht steeds meer om te vormen naar informatiegestuurd en naar ketentoezicht, gericht op crimineel gedrag, krijgen we meer grip op de gehele grondstromenketen.

1.2.8 Verbod op asbestdaken 2024

Vanaf eind 2024 zijn asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht verboden. Dit verbod geldt voor particulieren, bedrijven en (overheids)instellingen. Eigenaren van asbestdaken zijn verantwoordelijk voor de verwijdering van het asbest. Nadruk van het project "verwijdering van asbestdaken" ligt op stimulering van een spoedige en vrijwillige verwijdering. Gemeenten zijn er financieel bij gebaat dat er zoveel mogelijk vooraf gesaneerd gaat worden en zo min mogelijk achteraf gehandhaafd. We zien dat in onze regio de saneringsoperatie goed op gang is gekomen.

Om de doelstellingen voor eind 2024 te behalen blijft het noodzakelijk om vaak te communiceren en op vele manieren te stimuleren om de eigenaren te verleiden om te gaan saneren. Er wordt zoveel als mogelijk beoogd om illegale verwijdering en stortingen te verminderen. We komen dichterbij eind 2024 en krijgen steeds meer met eigenaren te maken die niet welwillend zijn of die geen of te weinig financiële armslag hebben om te kunnen saneren. In samenwerking met vele partijen trachten we passende oplossingen daarvoor te genereren.

1.2.9 Zeer zorgwekkende stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen en regelgeving daaromtrent zijn relatief nieuwe onderwerpen waarover door de ODZOB kennis moet worden opgebouwd. Het betreft complexe materie zowel op het gebied van de herkenning en beoordeling van stoffen als wat betreft wet- en regelgeving. Ook moet aandacht besteed

worden aan het opnemen in registratiesystemen van dergelijke stoffen, zodat in de toekomst snel gegevens over het gebruik van deze stoffen kunnen worden gegenereerd. De toepassing van dergelijke stoffen kan zo tevens worden gemonitord. In de loop van de tijd kan worden gevolgd of toepassing ervan wordt beperkt.

1.2.10 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van natuurgebieden die uniek zijn voor Nederland en Europa, de bescherming van planten en dieren en van bossen en andere houtopstanden. De provincie is bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen, het toezicht en de handhaving (VTH-taken) van de Wet natuurbescherming. De Omgevingsdienst Brabant Noord verleent namens de provincie deze vergunningen. Toezicht en handhaving op de naleving van de Wet natuurbescherming wordt namens de provincie uitgevoerd door de drie omgevingsdiensten, voor zover het gaat om bedrijven binnen hun werkgebied en het provinciale takenpakket. Daarbuiten voert de Omgevingsdienst Brabant Noord deze taken uit.

Daar waar de Wet natuurbescherming aanhaakt aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, hebben ook gemeenten een belangrijke rol bij de uitvoering van de Wet natuurbescherming. Als mogelijk sprake is van activiteiten met negatieve effecten op wettelijk beschermde dier- en plantensoorten en/of een Natura 2000-gebied, dan dient een natuurtoets deel uit te maken van de procedure bij het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Als blijkt dat er inderdaad negatieve effecten op beschermde soorten optreden dan dient de gemeente een Verklaring van geen bedenkingen Wet natuurbescherming bij de provincie aan te vragen. De Wet natuurbescherming haakt dan aan bij de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Ingeval van aanhaking is de gemeente ook verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving op de naleving van de Wet natuurbescherming. Verder biedt de Wet natuurbescherming de mogelijkheid van een Gebiedsgerichte Aanpak Natuur, waarbij voor delen van een gemeente een gebiedsontheffing kan worden verkregen, zodat niet voor elk initiatief een aparte procedure hoeft te worden doorlopen. Veel gemeenten zullen van zo'n gebiedsontheffing gebruik maken vanwege de voordelen voor gemeente, burger en bedrijf. Daar waar geen gebiedsontheffing van toepassing is, zal een gemeentelijk natuurtoetskader aan de orde zijn.

1.2.11 Specifieke provinciale, regionale en lokale ontwikkelingen

Bij het stellen van prioriteiten en het definiëren van ambities, is de ODZOB volgend op de ambities en prioriteiten van de deelnemers.

Voor de provincie Noord-Brabant wordt aangesloten bij het bestuursakkoord waarin de ambities zijn geformuleerd. In dit kader zijn de verkiezingen voor de provinciale staten van belang in 2019.

Ook de deelnemende gemeenten hebben ieder zo hun ambities die relevant zijn voor het werkpakket van de ODZOB: denk aan de ontwikkeling van omgevingsplannen c.q. omgevingsvisies en de ontwikkelingen in stedelijk gebied en het buitengebied in relatie tot gezondheid.

Daarnaast is de Bor van belang waarin wettelijk is vastgelegd welke taken basistaken zijn. De colleges die deelnemen in de gemeenschappelijke regeling, moeten hiervoor in gezamenlijkheid een uniform beleid voor de uitvoering en handhaving van tenminste de basistaken door de omgevingsdienst opstellen.

2 Beleidsbegroting

2.1 Inleiding

Zorgdragen voor een veilige en gezonde leefomgeving en rekening houdend met voornoemd scala aan ontwikkelingen kan alleen in nauwe samenwerking tussen de deelnemers onderling en met de ODZOB. Als strategisch partner en als uitvoeringsorganisatie willen we:

- onze deelnemers ontlasten;
- onze brede kennis en onafhankelijke positie centraal stellen;
- vanuit een dienstverlenende houding werken;
- alert zijn op politiek gevoelige dossiers en lokale verhoudingen;
- vanuit mogelijkheden denken en initiatieven helpen realiseren.

De begroting is gebaseerd op de koers van de ODZOB, zoals vastgelegd in het Concernplan 2019 tot 2022.

2.2 Aandachtsgebieden

Landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen, zoals geschetst in paragraaf 1.2 hebben ertoe geleid dat in de bestuurlijk/ambtelijke werkconferentie op 27 september 2018 instemming is verkregen om de volgende aandachtsgebieden voor 2020 te benoemen:

2.2.1 Regionaal en uniform uitvoeringsbeleid

In 2017 zijn werkgroepen gestart om te komen tot regionaal uitvoeringsbeleid conform BOR. Een voorbeeld is het op 22 november 2018 door het AB vastgestelde Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht (ROK Milieutoezicht). Eind 2018 werd een nieuwe systematiek ter besluitvorming voorgelegd aan de colleges die de budgettering van de basis- en (overgedragen) plustaken voor elke deelnemer bepaalt op basis van een zo actueel mogelijk inrichtingenbestand. Hiermee is een belangrijke stap gezet op weg naar een meer innovatieve en oplossingsgerichte aanpak voor professioneel en risicogericht uitvoeren van toezicht en handhaving binnen het omgevingsrecht. Deze aanpak is gebaseerd op samenwerking, informatiedeling en de ontwikkeling en toepassing van slimme instrumenten. We verwachten dat in 2019 ook het regionaal uitvoeringsbeleid vergunningverlening bestuurlijk kan worden vastgesteld. Het doel voor 2019 is tevens dat de werkprocessen en werkinstructies worden aangepast en geïmplementeerd om conform het regionaal vastgestelde beleid te gaan werken.

Voor de taken van de ODZOB zullen we in het uitvoeringsprogramma 2019 risicogericht toezicht (verder) uitwerken in de werkwijze en keuzes voor branches en activiteiten. Ook zal worden gestart met het wettelijk verplichte toetsen en actualiseren voor een deel van de vergunningen. Voor de IPPC-veehouderijen zal in 2019 duidelijk worden welke programmatische en financiële consequenties dit heeft. Vanaf 2020 verwachten we te kunnen gaan werken met een integraal VTH-programma waarbij risicoprioritering voor toezicht en actualisatie van vergunningen elkaar versterken. Dit houdt in dat sommige deelnemers vanaf 2020 hun budget moeten verhogen en dat sommige deelnemers budget zullen overhouden. Aangezien e.e.a op dit moment wordt uitgewerkt zijn de financiële consequenties nog niet duidelijk en daarom nog niet verwerkt in deze begroting.

2.2.2 Beleidsrijke uitvoeringsinformatie

De ODZOB kan deelnemers beleidsrijke uitvoeringsinformatie verschaffen ten behoeve van de beleidscyclus (Big 8). Door blijvend investeren in datakwaliteit en toegankelijkheid van data, uitbouw van informatiegestuurde handhaving en kwalitatieve rapportages, aan de hand waarvan:

- strategische en tactische doelen en handavingsprioriteiten kunnen worden opgesteld, die leiden tot een handavingsstrategie en werkwijze die in de praktijk wordt gebracht en waarbij wordt aangesloten bij de uitgangspunten zoals die zijn vastgesteld in het Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht;
- informatie wordt verzameld, vastgelegd en uitgewisseld op basis waarvan onder andere de samenwerking met de handavingspartners wordt bevorderd;

- o door monitoring en analyse van de verzamelde informatie inzicht in het effect van de handhaving wordt verkregen en in hoeverre de gestelde doelen zijn bereikt;
- o zo nodig doelen kunnen worden bijgesteld en nieuwe handhavingsprioriteiten en werkwijzen kunnen worden bepaald;
- o op operationeel niveau de geanalyseerde informatie (de informatieproducten) direct kan bijdragen aan het efficiënt uitvoeren van het handavingsproces.

2.2.3 Oren en ogen in het veld

In het kader van deregulering treedt de overheid meer terug ten aanzien van regels en toezicht. Toch zijn er veel misstanden die de overheid moet aanpakken. Er is bijvoorbeeld meer aandacht nodig voor ondermijnende criminaliteit. Grote problemen zijn o.a. drugsafvaldumpingen en criminaliteit in verloederde recreatieparken en leegstaande gebouwen.

Door de gebundelde kennis van onder meer Belastingdienst, Omgevingsdienst, Openbaar Ministerie, Regionaal Informatie- en Expertisecentrum en de Taskforce Brabant Zeeland is er nu bestuurlijke aandacht voor de ondermijnende criminaliteit. In dit kader zien gemeentelijke BOA's nu al veel in het buitengebied. Ze zijn onze ogen en oren. Hun kennis en ervaring kunnen we veel beter benutten, ook in samenwerking met andere partijen. De ODZOB wil de oor- en oogfunctie de komende jaren verder uitbouwen. De bewustwording en signaalfunctie bij alle medewerkers van de ODZOB of ambtenaren binnen de regio om goed op bepaalde zaken te letten, ook buiten werktijd, zou veel kunnen bijdragen misstanden eerder in beeld te krijgen. Dit vereist structureel een training in het signaleren en herkennen van verdachte situaties.

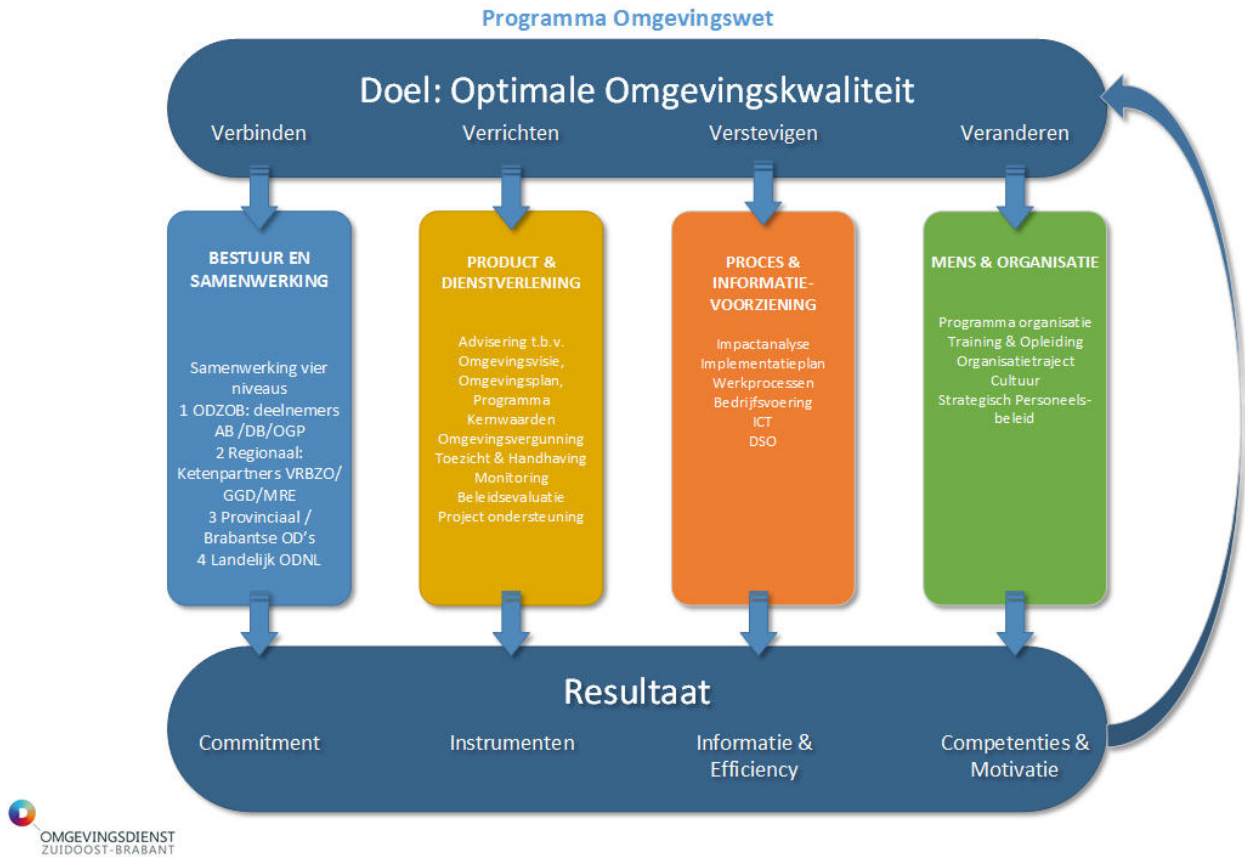
2.2.4 Omgevingswet

De Omgevingswet verbindt het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit met het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies. Het leidend principe van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is hier van afgeleid, namelijk: *SAMEN zorgen voor een balans tussen ondernemen en een veilige & gezonde leefomgeving*, van goede omgevingskwaliteit. De kernwaarde in één woord is: *Omgevingskwaliteit*. Samenwerking bij de Omgevingswet is een sleutelwoord. ODZOB werkt niet alleen, maar in partnership met alle deelnemers en de collega gemeenschappelijke regelingen GGD, VRBZO en Metropoolregio, waarbij elke partner vanuit zijn eigen specifieke rol en deskundigheid bijdraagt aan een netwerkorganisatie ter invulling van taken die in het teken staan van het gemeenschappelijke doel van de Omgevingswet. En dat doel is: Het bereiken van een optimale omgevingskwaliteit, waarin duurzaamheid, veiligheid en gezondheid kernwaarden zijn en waarbij maatschappelijk functies kunnen worden vervuld op een wijze waarop de omgevingskwaliteit duurzaam geborgd is.

De voorbereiding wordt ter hand genomen met het projectprogramma Omgevingswet. In dit programma, met een voortschrijdend karakter tot en met de invoering van de Omgevingswet, wordt door middel van vier pijlers sturing gegeven aan het proces:

1. Verbinden, bestuur & samenwerking
2. Verrichten, product & dienstverlening
3. Verstevigen, proces & informatievoorziening
4. Veranderen, mens & organisatie

Hierdoor wordt respectievelijk gewerkt aan het verkrijgen commitment, de ontwikkeling van instrumenten, het bevorderen van goede informatievoorziening en efficiency en de benodigde competenties en motivatie, alles in het teken van het bereiken van een optimale Omgevingskwaliteit. Het programma, met de verschillende thema's en aspecten per pijler, is in de volgende afbeelding schematisch weergegeven.

Bij de invoering van de Omgevingswet is de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO, voorheen genoemd de Laan van de Leefomgeving) van cruciaal belang. In de periode na invoering van de Omgevingswet dient alle relevante beschikbare informatie (wet- en regelgeving én actuele data) over de leefomgeving met één klik op de kaart beschikbaar te zijn via het Digitale stelsel. Omgevingsdiensten hebben een belangrijke rol voor het aanleveren van informatie die voortvloeit uit de uitvoering van het basistakenpakket. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet het digitale stelsel in elk geval het huidige dienstverleningsniveau hebben plus een eerste verbeterstap. Verder is afgesproken dat de overheden minimaal een half jaar de tijd hebben om zich in te werken in de nieuwe digitale werkwijzen. Dat betekent dat de ondersteuning voor de systemen uiterlijk een half jaar voor inwerkingtreding klaar moet zijn.

De benodigde inzet voor het projectprogramma Omgevingswet bedraagt in 2019 circa 1,9 fte. Deze inzet wordt gedekt uit het programma collectieve taken, opleidingsbudget, provinciale opdracht en intern budget. Na de invoering wordt een intensivering van de benodigde inzet voorzien zodat de totale inzet tussen de 2 en 3 fte zal bedragen in 2020.

Daarnaast worden investeringen voorzien voor de pijlers proces & informatievoorziening en mens & organisatie van het Programma Omgevingswet voor respectievelijk de benodigde ICT voorzieningen en voor training & opleiding.

Afgelopen jaren lag het accent bij de ODZOB op verdieping en het aangaan van samenwerking, alsmede van 'learning by doing' door het verder uitwerken en uitvoeren van leertrajecten en pilots. Een opgestelde impactanalyse geeft op strategisch niveau een kader voor de te maken keuzes en de uit te voeren acties. De impactanalyse zal in 2019 verder uitgediept zijn en vormt de basis voor het plan van

aanpak/implementatieplan, dat de concrete maatregelen aangeeft om de organisatie op 1 januari 2021 volledig voorbereid te hebben voor de uitvoering van de Omgevingswet. Onder andere de bedrijfsvoering en de werkprocessen worden onder de loep genomen om te bepalen wat nodig is. Daarnaast zorgen we voor een opleidings- en trainingstraject. Anderzijds zal de dienst voorsorteren op het Digitale stelsel en alle informatie over fysieke leefomgeving ontsluiten. Daartoe loopt momenteel een pilot met enkele gemeenten, en bij goed resultaat zal deze worden aangeboden aan alle deelnemers. Investerings zijn nodig voor het aanpassen van de ICT, een upgrade van de huidige VTH-applicatie SquitXO, voor opleiding en training alsmede voor het verder aanpassen van de manier van werken, de bedrijfsvoering en de werkprocessen.

Ook zal er aandacht uitgaan aan het aanhaken op het ruimtelijke spoor. Vanuit een integrale benadering dienen de vakgebieden milieu en bouwen tijdig verbonden te worden aan de ruimtelijke processen. Zo kan aan de voorkant kaderstelling plaats vinden. Hier wordt wetgeving functioneel ingezet aan de voorzijde van het initiatief.

2.2.5 Gezondheid

De Omgevingswet introduceert een nieuw begrip: de omgevingswaarde. Gemeenten kunnen deze waarden zelf vaststellen in omgevingsplannen om zo de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving te benoemen. Gezondheid kan een plaats krijgen in deze omgevingswaarde door waarden op te nemen die betrekking hebben op bijvoorbeeld de luchtkwaliteit.

- Met de komst van de Omgevingswet adviseert de ODZOB samen met de GGD de bevoegde gezagen over de fysieke leefomgeving. De GGD adviseert over gezondheid en hanteert daarbij gezondheidkundige advieswaarden die kunnen afwijken van de wet- en regelgeving. Om advies te kunnen geven heeft de GGD inzicht nodig in de aanwezige omgevingskwaliteit. Dit inzicht levert de ODZOB door milieubelastingen zoals geluid en lucht in beeld te brengen.
- Daarnaast adviseert de ODZOB over milieuthema's bij ruimtelijke ontwikkelingen. De dienst heeft en beheert diverse data namens de bevoegde gezagen zoals geluidszones en risicocontouren. Door deze data te delen met de GGD kunnen uitspraken gedaan worden over de gezondheid. Samen met de GGD adviseert de ODZOB gemeenten over de milieuthema's en de gezondheid bij vergunningverlening en ruimtelijke ontwikkelingen.
- De uitrol van een regionaal meetnetwerk vindt plaats die kennis en informatie oplevert over de kwaliteit van de leefomgeving. De gevalideerde betrouwbare gegevens worden via de omgevingsatlas van de ODZOB ontsloten waar de gemeente deze kan gebruiken voor: creëren van handelingsperspectief, burgerparticipatie, positief beïnvloeden van de gezondheid, monitoren omgevingswaarden in het kader van de Omgevingswet.

2.2.6 Klimaat en energie

Speerpunten op dit terrein zijn:

- Energiebesparing concretiseren in vergunningen en meenemen bij reguliere controles, indien noodzakelijk energiebesparing door middel van handhaving. Bij VTH gaat een informatieplicht voor energiebesparing gelden. De rol van de Omgevingsdiensten hierbij wordt uitgewerkt, evenals de financiële vertaling hiervan.
- Vergroten toezichtcapaciteit op het gebied van energie, klimaat en circulariteit. Voldoen aan kwaliteitseisen energie bij vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- Ervaring opdoen met toezicht bij bedrijven op het gebied van circulaire economie.
- Op verzoek van gemeenten advisering bij het meenemen van duurzaamheid in Omgevingsvisie en Omgevingsplan, omgevingsmanagement inzetten bij grootschalige duurzame energie opwekking, het opstellen van duurzaamheidsbeleid, een duurzaamheidsvisie en uitvoeringsprogramma en uitvoering daarvan, het maken van een plan om van het aardgas af te gaan.
- Het organiseren van kennisdeling tussen de 21 gemeenten en provincie rondom bovenstaande items.

Deze speerpunten dragen bij aan het realiseren van reductie van broeikasgassen, de transitie naar een duurzame energievoorziening en de transitie naar een circulaire economie.

2.2.7 Zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid

Speerpunten op dit terrein zijn:

- Het voorkomen van (toenemende) gezondheidseffecten rond veehouderijen. Op basis van (vervolg)onderzoeken Veehouderij en gezondheid Omwonenden (VGO) en endotoxinen wordt aandacht besteed aan:
  - Het aanpassen en actualiseren van het Endotoxine toetsingskader dat wordt gehanteerd voor de vergunningverlening en de doorwerking daarvan voor ruimtelijke plannen.
  - Bedrijfsgerichte maatregelen en technieken welke bijdragen aan het verminderen van de uitstoot van fijn stof, endotoxinen en/of andere stoffen uit stallen die van belang zijn voor de volksgezondheid. Het toepassen van de 'Best beschikbare technieken' bij de vergunningverlening is het uitgangspunt. Leidraad daarbij zijn de emissiereductie doelen die het Rijk in een brief van 1 juni 2017 aan de Tweede kamer heeft geformuleerd (Plan van aanpak emissievermindering). En de BBT conclusies die op 21 februari 2017 zijn gepubliceerd waarvan het bevoegd gezag binnen 4 jaar moet toetsen of de IPPC bedrijven voldoen aan deze nieuwe conclusies. De belangrijkste conclusies hebben betrekking op fijn stof en geur. Er is een plan van aanpak voor het ambtshalve actualiseren van de IPPC vergunningen. Daarnaast wordt er door het ministerie van IenW, samen met de VNG en het IPO, beleid gemaakt om stallen aan een APK-keuring te onderwerpen om te controleren of de stallen op het gebied van de fijn stof, ammoniak en geur emissies voldoen.
- Per 1 januari 2018 is gestart met de uitvoering van het provinciale project Intensivering toezicht veehouderij waarbij alle agrarische bedrijven binnen 3 jaar worden gecontroleerd, eind 2020 zal het project in de eindfase verkeren. Dit project moet bijdragen aan verbetering van het naleefgedrag en daarmee aan het herstel van vertrouwen tussen burgers - veehouders - overheid.
- Mestbeleid met de circulaire gedachte zonder emissies. Mestbewerken tot waardevol product door mestbewerking op de juiste plek om de gezondheidsrisico's te beperken. ODZOB draagt zorg voor Coördinatiepunt VTH mestbewerken waar kennis en kunde van kennisinstituten wordt gebundeld en er wordt samengewerkt met alle betrokken partijen. Doel is om tot gedragen ontvankelijke aanvragen te komen van mestbewerkingsinitiatieven.

2020 is een belangrijk jaar wat betreft het aflopen van wettelijke en beleidstermijnen waaraan een grote werkvoorraad aan VTH-taken en ruimtelijke werkzaamheden mee gemoeid is.

- Stoppersregeling uit het Actieplan ammoniak eindigt op 1 januari 2020. Op 1 januari 2020 moeten de ondernemers daadwerkelijk zijn gestopt met het houden van varkens of de stallen hebben aangepast aan het besluit huisvesting en bijlage 2 van de Verordening natuurbescherming. Dit betekent dat de vergunning van de ondernemer op 1 januari 2020 moet zijn ingetrokken of dat een nieuwe vergunning is verleend en de stallen zijn aangepast en voldoen. Extra capaciteit voor vergunningverlening is nodig.
- In de Verordening natuurbescherming is vastgelegd dat op 1 januari 2022 alle toegepaste huisvestingssysteem ouder dan 15 jaar of ouder dan 20 jaar bij rundvee moeten voldoen aan de verordening natuurbescherming moeten voldoen. Intern staldieren is niet meer toegestaan. Als het huisvestingssysteem uiterlijk op 1 januari 2022 moet zijn aangepast moet er voor 1 januari 2020 een ontvankelijk en vergunbare aanvraag voor de aanpassing zijn ingediend.
- Ondersteuningsnetwerk voor ondernemers die de keuze maken op de rotonde (wereldmarkt, EU kwaliteitsmarkt, nichemarkt of stoppen) die is opgenomen in het beleid Versnelling transitie veehouderij van de provincie Noord-Brabant.

- Warme sanering varkenshouderij bedoeld voor het (vrijwillig) saneren van varkensbedrijven in veedichte en (geur)belaste gebieden. En er wordt ingezet op de ontwikkeling en investering in nieuwe brongerichte emissie reducerende stalmaatregelen. Daarnaast is in het kader van fijnstof en de uitkomsten van onderzoeken 'Veehouderij Gezondheid Omwonenden' voor de pluimveehouderij en melkgeiten geld gereserveerd voor verduurzaming.

2.2.8 Overdracht bodemtaken van provincie naar gemeente

In samenwerking met de provincie is een proces in gang gezet om de bevoegd gezag taken die nu onder de Wbb en de provincie vallen middels een 'warme' overdracht over te dragen van provincie naar gemeenten die vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor nog niet beschikte bodemverontreinigingen bevoegd gezag bodem worden. De noodzakelijke bodemkennis is nu aanwezig bij de grote gemeenten Eindhoven en Helmond en bij de ODZOB. Het is bijzonder belangrijk dat deze specifieke bodemkennis voor de regio behouden blijft door op het juiste schaalniveau de toekomstige bodemwerkzaamheden in te gaan richten.

2.2.9 Transitie bodemtoezicht

De ODZOB merkt in de praktijk dat creatieve manieren worden ontwikkeld om het bodemtoezicht te vermijden en daarmee activiteiten plaatsvinden die ontoelaatbaar zijn. In sommige gevallen leidt dit tot bodemverontreiniging, hetgeen kostbaar is om op te ruimen. Ook kunnen voor de gezondheid van mensen en dieren onacceptabele situaties ontstaan. De transitie van taakgericht naar probleem/outcome gericht handhaven met instrumenten als informatie gestuurd, risicogericht handhaven en ketentoezicht is effectiever dan het traditionele handhaven en zal tot meer resultaten leiden. Deze aanpak vergt van alle betrokken partijen een andere inzet. Er is een proces in gang gezet voor een integrale aanpak van het bodemtoezicht, hetgeen we noodzakelijk achten om de grote risico's die gemeenten en provincie lopen zo goed als mogelijk voor te zijn.

2.2.10 Asbestdaken

De risico's met betrekking tot het in bezit hebben van een asbestdak nemen zowel voor de eigenaar als voor de omgeving sterk toe. Verzekeraars hebben hun polisvoorwaarden dusdanig veranderd dat mensen en bedrijven over het algemeen onvoldoende verzekerd zijn. Ook zijn veel daken zo oud dat bij nog langer wachten risicovolle en kostenverhogende situaties ontstaan. Inzetten op stimuleren van spoedige verwijdering en anderzijds op preventief toezicht en daar waar noodzakelijk handhaving, zal de totale hoeveelheid kosten die gemeenten kwijt zijn aan het asbestdakenverbod sterk verminderen. De toezicht- en handhavingslast als gevolg van het verwijderen van de asbestdaken zal bij de ODZOB in 2020 toenemen.

2.2.11 Zeer zorgwekkende stoffen

Het betreft een onderwerp dat niet alleen speelt in Zuidoost-Brabant, maar dat aandacht behoeft bij de 3 Brabantse omgevingsdiensten. In de hoofdlijnen van de Impuls Omgevingsveiligheid 2019 - 2020 (concept 5-4-2018) wordt het onderwerp ook vermeld als (landelijk) themaproject. In dat kader wordt de gezamenlijke aanpak door de 3 Brabantse Omgevingsdiensten nagestreefd. Ook zal worden aangesloten bij het landelijk kennisnetwerk Zeer Zorgwekkende Stoffen.

De inspanning van de ODZOB zal gericht zijn op de opbouw van kennis over Zeer Zorgwekkende Stoffen en het binnen de organisatie toegankelijk maken van deze kennis. Er zal een inventarisatie worden gemaakt van bedrijven waar de toepassing van zeer zorgwekkende stoffen speelt of kan spelen. Bekeken zal worden op welke wijze bestaande registratiesystemen aangepast kunnen worden om directe selectie van bedrijven, waarbij gebruik van Zeer Zorgwekkende Stoffen aan de orde is, mogelijk te maken. Een gezamenlijke aanpak met de andere Brabantse Omgevingsdiensten wordt hierbij nagestreefd. Ook zal worden

aangesloten bij landelijke kennisnetwerken en worden meegewerkt aan de landelijke structuur om bij incidenten met deze stoffen effectief en gezamenlijk te kunnen optreden.

2.2.12 Wet natuurbescherming

De ODZOB ondersteunt gemeenten bij het uitvoeren van alle voorkomende werkzaamheden met betrekking tot de Wet natuurbescherming binnen Wabo-procedures, bij het verkrijgen van een gebiedsontheffing en bij het opstellen van een natuurtoetskader. Daarnaast zorgt de ODZOB bij gemeenten voor kennisontwikkeling rondom de Wet natuurbescherming (en andere natuurregeling). Zo ook over de natuurbescherming in de Omgevingswet waarin de Wet natuurbescherming in op zal gaan.

2.2.13 Informatievoorziening

Een goede informatievoorziening binnen de ODZOB en met de deelnemers is cruciaal om goede kwaliteit te kunnen leveren. Om deze reden is een traject gestart om met alle deelnemers een gezamenlijk VTH-systeem aan te besteden. Het nieuwe VTH-systeem moet direct Omgevingswet proof zijn. Dit is de basis om samen te werken in de keten. Het biedt ook de mogelijkheid om in de toekomst informatie met de samenwerkingspartners te delen.

De ODZOB werkt met de deelnemers aan goede basisregistraties, onderdeel hiervan is ook een actueel regionaal inrichtingenbestand. Daarvoor zijn binnen de ODZOB duidelijke afspraken gemaakt over te registreren data per inrichting. Het actueel houden van de relevante bedrijfsgegevens is een belangrijk aandachtspunt voor de ODZOB. Bij vergunningaanvragen en tijdens controles worden bedrijfsgegevens dan ook verzameld en vastgelegd. Doordat de frequentie van deze contactmomenten laag is zijn de gegevens niet altijd actueel. Nagedacht wordt over een werkwijze waarbij bedrijfsgegevens tussentijds geactualiseerd worden. Deze actuele bedrijfsgegevens zijn voor diverse overheidsinstanties van belang om snel inzicht te hebben in de situatie ter plaatse. Denk bijvoorbeeld aan de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen bij een brand.

Met de deelnemers worden afspraken gemaakt om te zorgen dat medewerkers van de ODZOB beschikking krijgen over volledige digitale dossiers. De opgebouwde informatievoorziening wordt in steeds grotere mate ingezet ten behoeve van risicogericht prioriteren en informatie gestuurde handhaving. Dit zorgt voor meer kwaliteit en diepgang in het reguliere VTH-werk.

2.2.14 Strategische Personeelsplanning

Vanaf de start van de ODZOB is er een sterke focus geweest om de interne bedrijfsvoering op orde te brengen, de werkprocessen in te richten en financiën op orde te krijgen. Na vijf jaar kunnen we concluderen dat de basis op orde is.

We zien ook dat er grote veranderingen op de ODZOB afkomen die we het hoofd zullen moeten bieden, o.a. de veranderende rol van de overheid in de relatie met de burgers en bedrijven. In ons geval komt dit vooral tot uitdrukking in de komst van de Omgevingswet. Dit vraagt van de ODZOB om anders te gaan kijken naar haar eigen rol in relatie tot haar opdrachtgevers, burgers en bedrijven.

Hoeveel medewerkers hebben we nodig en over welke kwaliteiten, kennis en vaardigheden dienen de medewerkers te beschikken om succesvol op de veranderingen te kunnen anticiperen? Om dit te kunnen bepalen is het van belang om dit op een systematische wijze in kaart te brengen. In 2018 is gestart met het vormgeven van een strategische personeelsplanning.

Er zijn twee geformuleerde HR speerpunten:

- Instroom – doorstroom – uitstroom: Hoe zorgen wij voor een kwalitatieve en kwantitatieve goede in-, door- en uitstroom van medewerkers zodat we ons potentieel optimaal kunnen benutten?
- Kenniscentrum: Hoe zorgen we dat onze deskundigheid integraal aansluit bij de maatschappelijke vraagstukken waar we voor staan?

Uit een kwantitatieve analyse is gebleken dat de verwachting is dat de komende jaren het totaal aantal fte zal gaan toenemen en er een verschuiving van taken zal gaan plaats vinden (van minder en anders vergunningverlening naar meer en anders handhaving).

We hebben de ontwikkeling uitgezet in een aantal (sub)scenario's. Bij elke scenario is de verwachting van de mogelijke uitbreiding van het aantal fte en de omzetgroei (baten) gegeven. Bij elk scenario is aangegeven welke uitgangspunten en randvoorwaarden zijn gehanteerd. Daarnaast is een doorrekening gemaakt voor de consequenties voor de overhead voor scenario 1 en 2.

Scenario 1: Minimale uitbreiding: ROK Milieutoezicht

Medio november 2018 heeft het AB ODZOB een positief besluit genomen over het ROK Milieutoezicht en de daarbij behorende keuzeopties en benodigde budgetten.

Het ROK zorgt vanaf 2020 voor een toename van het aantal fte op het gebied van het Wabo milieutoezicht (*incl. de aanpalende werkzaamheden op het juridische vlak en (strafrechtelijke) handhaving*).

Voor dit scenario gaan we voorlopig uit van 9 fte extra. In de loop van 2019 wordt de werkelijke impact van het ROK op het aantal fte duidelijk. De colleges van B&W nemen dan een definitief besluit en bepalen met welke optie ze de opdrachtverstrekking richting ODZOB zullen vormgeven. Mogelijke uitbreiding: circa 9 fte, extra omzet 2020 – 2023 ca. € 0,9 miljoen.

Scenario 2: Doorzetten trends/ontwikkelingen

De afgelopen jaren hebben we een uitbreiding gezien van de werkzaamheden op het gebied van diverse vakgebieden. Daarnaast zien we een aantal ontwikkelingen op ons afkomen en vragen onze deelnemers om ondersteuning bij hun taken. Al deze trends en ontwikkelingen kunnen impact hebben op de werkzaamheden die de gemeenten uitbesteden aan de ODZOB. Het gaat hierbij om trends en ontwikkelingen op het gebied van bouwen, geur/lucht/geluid, veehouderijen, juridisch werk, duurzaamheid/energie/klimaat/circulaire economie en asbest,

Scenario 2 totaal. Mogelijke uitbreiding: ca. 12 tot 24 fte, extra omzet 2021: € 1,5 tot € 3 miljoen

Opmerking: van een aantal vakgebieden is het gezien de onzekerheden die er zijn, niet mogelijk om een scenario voor de middellange termijn op te nemen. Hoogstwaarschijnlijk gaat het hier om een tijdelijke toename (op de korte termijn) van werk of zijn er ontwikkelingen die zorgen voor mogelijke uitbreiding en ontwikkelingen die zorgen dat er minder personeel nodig is. Voor deze vakgebieden geldt dat hier de komende tijd de vinger aan de pols gehouden moet worden. Dit betreft de volgende vakgebieden: Vergunningen (zowel agrarisch als industrieel), grondwater, welstand/monumenten, bodem, saneringen, ontgrondingen en zwemwater.

Scenario 3: (lange termijn) Omgevingswet

De Omgevingswet brengt op de lange termijn veranderingen met zich mee, maar ook nog veel onzekerheden. Op termijn zorgt Omgevingswet voor nog meer integraliteit en uitbreiding van het RO-werk.

Voor het totale aantal fte's is het nog onduidelijk of dit consequenties heeft. De verwachting is wel dat dit veranderingen met zich meebrengt in de rol en competenties van de vergunningverleners (en specialisten). *Mogelijke uitbreiding aantal fte: onbekend, extra omzet 2021: onbekend*

Overhead

Afhankelijk van de bovengenoemde ontwikkelingen: zal ook de overhead uitbreiding behoeven. Normaal gesproken zal de uitbreiding van de overhead circa 20% van de direct productieve bezetting bedragen.

2.2.15 Invoering Wet Normalisering Rechtspositie ambtenaren

Volgens de huidige planning gaat de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) 1 januari 2020 in werking. Voorlopig wordt het in werking gaan van de wet centraal voorbereid door de VNG. In de dagelijkse praktijk zal er relatief weinig veranderen als gevolg van de wet. De ODZOB sluit vanaf 2020 een tweezijdig arbeidscontract af met een medewerker in plaats van dat hij of zij een eenzijdig aanstellingsbesluit neemt. Bij arbeidsgeschillen vervalt de afwijkende rechtsgang van ambtenaren. Net als in de marktsector gaat de kantonrechter hier voortaan over. Ook het systeem rond ontslag verandert: de overheidswerkgever kan straks in de meeste gevallen pas tot ontslag overgaan na tussenkomst van het UWV of de kantonrechter. In 2019 zullen de noodzakelijke voorbereidingen getroffen worden om per 1 januari 2020 de WNRA te implementeren.

2.3 Programmaplan

Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en collectieve taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De in hoofdstuk 1 genoemde ontwikkelingen en de op basis hiervan benoemde aandachtspunten komen tot uitvoering binnen al deze taken en, voorzover mogelijk, binnen de activiteiten van het overheadpersoneel en interne projecten. Prioritering van inzet vindt plaats op basis van de uitgangspunten en inhoudelijke uitdagingen van het concernplan en de kadernota/begroting en is mede afhankelijk van de gezamenlijk met de deelnemers vast te stellen inhoud en omvang van het programma collectieve taken én de inhoud en omvang van door de deelnemers verstrekte opdrachten. Met andere woorden: de genoemde aandachtspunten kunnen alleen uitgevoerd worden indien daar voldoende middelen voor beschikbaar zijn.

In deze paragraaf wordt het programmaplan weergegeven en toegelicht. Voor een goed begrip van onderstaande tabel is het van belang in acht te nemen dat sinds 2018 de kosten van de overhead in een apart programma, en de kosten van de overige programma's exclusief overheadkosten, getoond dienen te worden. Aangezien de baten van de diverse programma's daarentegen wel o.b.v. integraal tarief (inclusief overhead) geraamd worden, ontstaat een saldo op de diverse programma's. Onderstaand is het programmaplan dat opgesteld volgens bovengenoemde uitgangspunten weergegeven. Voor elk programma zijn de baten en lasten en het daaruit resulterende saldo weergegeven.

Programmaplan		* bedragen x 1€		
Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo	
Programma Dienstverlening	20.271.714	14.371.858	5.899.856	
Programma Collectieve taken	1.222.145	969.210	252.935	
Algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000	
Overhead	0	6.112.792	-6.112.792	
Heffing VPB	0	15.000	-15.000	
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000	
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	21.543.859	21.543.859	0	
Toevoeging en onttrekking reserves				
Mutatie reserves	0	0	0	
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	21.543.859	21.543.859	0	

Elk programma wordt in dit hoofdstuk verder toegelicht.

2.3.1 Programma Dienstverlening

Het programma Dienstverlening betreft de werkzaamheden die de ODZOB verricht in het kader van verkregen opdrachten van deelnemers en niet-deelnemers. Het betreft hier opdrachten die in het kader van werkprogramma's uitgevoerd worden, dan wel in het kader van separaat verstrekte extra opdrachten en betreft zowel basis- als verzoektaken.

Wat willen we bereiken?

De ODZOB draagt bij aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant.

Dit doen we door voor de aangesloten gemeenten en provincie en de netwerkpartners taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en het geven van advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

Wat gaan we daar voor doen?

De ODZOB voert werkzaamheden uit op het gebied van:

- toezicht en handhaving (fysieke controles, administratief en informatiegestuurd (keten)toezicht en bestuurs- en strafrechtelijke handhaving);
- milieuvergunningverlening;
- bodem en ontgroningen, water, archeologie;
- welstand/ruimtelijke kwaliteit;
- geluid, lucht, geur en externe veiligheid;
- duurzaamheid;
- asbesttaken;
- bouwen;
- RO en
- ecologie.

Wat mag het kosten?

De baten voor het programma Dienstverlening (basis- en verzoektaken) bestaan uit de bij de afnemers voor opdrachten in rekening te brengen bedragen. De specificatie (naar werkprogramma's en losse opdrachten, maar ook naar de verschillende deelnemers en de niet-deelnemers) van deze bedragen is weergegeven in bijlage 1.

De baten en lasten voor het programma Dienstverlening zijn in de volgende tabel weergegeven.

Raming van baten en lasten; Programma Dienstverlening

* bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2018 na tariefcorrectie	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten¹⁾			
Basistaken	5.373.847	5.807.296	6.582.468
Verzoektaken	12.304.797	12.080.256	13.689.246
Totaal baten	17.678.643	17.887.552	20.271.714
Lasten			
Basistaken	3.741.043	4.023.206	4.666.714
Verzoektaken	8.718.034	8.369.016	9.705.144
Totaal lasten	12.459.077	12.392.221	14.371.858
Saldo programma Dienstverlening	5.219.567	5.495.331	5.899.856

¹⁾ De gerealiseerde baten 2018 zijn weergegeven excl. in rekening gebrachte externe programmakosten zijnde € 605.959, -.

Voor toelichting op de baten en lasten van dit programma zie paragraaf 3.1.2.2

2.3.2 Collectief programma

Wat willen we bereiken

Vanuit het collectieve programma gaan we samen voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. De taken worden in samenspraak met de deelnemers voor het collectief opgesteld en uitgevoerd. Het betreft taken waarvan de resultaten bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving en waar een duidelijk voordeel ligt in of noodzaak is voor een gezamenlijke aanpak (schaalvoordelen, gemeentegrens overschrijdend, bundeling van expertise e.d.). Hiermee wordt standaardisatie en daarmee efficiency verkregen. Jaarlijks wordt er een werkplan met doelen en acties opgesteld. In de vergadering van het AB van 23 november 2017 is besloten om m.i.v. begrotingsjaar 2018 de activiteiten in het kader van SsiB, het voormalige intensiveringsbudget en Agrofood deel uit te laten maken van het programma collectieve taken.

Wat gaan we ervoor doen

- Elkaar ontmoeten en weten te verbinden, op regionale, provinciale (BPO) of landelijke schaal. Samen met de GGD, veiligheidsregio of nieuwe partijen meer kennis en ervaring opbouwen op thema's als ketenhandhaving, gezondheid en veiligheid.
- De basis ondersteunen op het gebied van kwaliteit door monitoring, rapportage, het ontsluiten van geografische informatie systemen en innovatie. Onder dit principe wordt gewerkt aan een efficiënte en kwalitatieve uitvoering van de basistaken die bijdragen aan de growing concern doelstelling. De projecten zijn innovatief en kennen snelle doorlooptijden.
- Nieuwe ontwikkelingen volgen en van daaruit koers bepalen. Thema's in ontwikkeling zoals de veehouderij (Agrofood), gezonde leefomgeving, ruimtelijke plannen en de Omgevingswet laten landen in een organisatie die omgevingsbewust handelt.
- De handen uit de mouwen steken in het alledaagse werk. Hiermee wordt invulling gegeven aan de meer structurele taken, zoals met een 24 uur per dag bereikbare meldkamer voor de intake en de consignatiedienst voor de afhandeling van de meldingen. Tevens valt Samen sterk in Brabant onder deze lijn, voor een veilige, schone en duurzaam buitengebied.

Wat mag het kosten

De raming voor de lasten en baten voor de collectieve taken is in onderstaande tabel weergegeven.

Raming van baten en lasten; Programma Collectieve taken

* bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten			
Inzet uren	878.290	1.049.644	869.078
Inzet middelen	319.267	136.030	353.067
Totaal baten	1.197.557	1.185.674	1.222.145
Lasten			
Lasten	971.727	863.207	969.210
Totaal lasten	971.727	863.207	969.210
Saldo programma Collectieve taken	225.830	322.467	252.935

Voor toelichting op de baten en lasten voor Programma Collectieve taken zie paragraaf 3.1.2.2. Voor het overzicht van de bijdragen van de diverse deelnemers aan de collectieve taken, zie bijlage 1.

2.3.3 Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Voor toelichting op deze cijfers zie paragraaf 3.1.2.2.

Algemene dekkingsmiddelen		* bedragen x 1€	
Omschrijving	Realisatie 2018 na tariefcorrectie	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten	65.940	50.000	50.000
Lasten	nvt	nvt	nvt
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	65.940	50.000	50.000

Deze post betreft de opbrengsten uit doorbelaste garantiesalarissen.

2.3.4 Kosten van de overhead

Zoals eerder aangegeven worden sinds begrotingsjaar 2018 conform voorschrift de overheadkosten afzonderlijk begroot. Zij maken aan de lastenkant geen deel meer uit van de beleidsprogramma's. Zo wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie.

Om te kunnen vaststellen welke kosten tot de overhead kunnen worden gerekend, is in het BBV een definitie van de overhead geïntroduceerd. Deze definitie luidt: *"alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces"*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde beleidsprogramma's / taakvelden.

De volgende kosten dienen tot de overheadkosten te worden gerekend:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O / HRM;
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie (m.u.v. klantcommunicatie);
- Juridische zaken (bedrijfsvoering, of bedrijfsvoeringstaak op afdeling);
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT) (voor zover niet direct toe te rekenen);
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- DIV;
- Managementondersteuning primair proces;

Door de overheadkosten separaat weer te geven en de dekking van deze kosten toe te rekenen aan de beleidsvelden die in de overige programma's zijn weergegeven ontstaat op de post overhead een negatief saldo.

- *Wat mag het kosten?*

Overhead

* bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten	0	0	0
Lasten	5.494.725	5.792.798	6.112.792
Saldo Overhead	-5.494.725	-5.792.798	-6.112.792

In paragraaf 3.1.2.2 wordt een verdere toelichting gegeven op de ontwikkeling van de overheadkosten. Zie bijlage 2 voor een gedetailleerd overzicht m.b.t. kosten van de overhead.

2.3.5 Heffing Venootschapsbelasting

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de Vpb kwalificeren als onderneming en waarop geen objectvrijstellingen van toepassing zijn.

Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. In 2016 heeft de ODZOB in samenwerking met een extern adviseur haar activiteiten geïnventariseerd. Inmiddels is op basis hiervan een kwalitatieve inventarisatie gemaakt en is e.e.a. verder uitgewerkt en aan de fiscus voorgelegd. In eerste instantie was het de verwachting dat, voorzover de activiteiten van de ODZOB als onderneming zouden classificeren, deze voor vrijstelling in aanmerking zouden komen. Nadere afstemming leert dat dit niet het geval is en dat voor een klein deel van de activiteiten de ODZOB toch voor heffing van vennootschapsbelasting in aanmerking komt. Het betreft hier nagenoeg uitsluitend de werkzaamheden die de ODZOB uitvoert in opdracht van derden. In de realisatiecijfers is de raming opgenomen van de af te dragen belasting over 2016, 2017 en 2018.

- *Wat mag het kosten?*

Heffing VPB

* bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten	0	nvt	nvt
Lasten	16.612	pm	15.000
Saldo VPB	-16.612	pm	-15.000

2.3.6 Onvoorzien

De ODZOB heeft een post onvoorzien ad € 75.000,- in de begroting opgenomen.

Onvoorzien

* bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten	0	0	0
Lasten	0	75.000	75.000
Saldo Onvoorzien	0	-75.000	-75.000

Conform voorschrift wordt deze post apart in het programmaplan getoond.

2.4 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten is opgenomen dat in de Beleidsbegroting ten minste de volgende paragrafen opgenomen dienen te worden:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

2.4.1 Lokale heffingen

De ODZOB is door enkele deelnemers gemandateerd om de leges te heffen. De inning vindt plaats door het bevoegd gezag, dit is de deelnemer zelf. Evenals vorig jaar is uitgangspunt voor begroting 2020 dat het innen van leges steeds belegd is bij de verantwoordelijke opdrachtgever. In de begroting 2020 is geen rekening gehouden met het eventueel onderbrengen van deze taken bij de ODZOB.

2.4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.4.2.1 Inleiding

In de Financiële Verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is geregeld dat de kaders voor het financieel risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen en de gewenste weerstandscapaciteit dienen te worden vastgelegd in een nota "weerstandsvermogen en risicomanagement". De herziene versie van deze nota is vastgesteld in de vergadering van het AB van 5 oktober 2017.

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten laat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vrij in het inkleuren van de begrippen risico, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen. Deze organisaties, waaronder ook de ODZOB, dienen zelf risico's en de weerstandscapaciteit in beeld te brengen. In deze paragraaf wordt e.e.a. uiteen gezet.

2.4.2.2 Weerstandsvermogen

Bufferfunctie/egaliseringsfunctie

In artikel 36 lid 4 van de GR is ten aanzien van een negatief resultaat het volgende bepaald:

“Het AB kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:

- a. Af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
- b. Ten laste te brengen van de deelnemers naar rato van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.”

Dit betekent dat elke deelnemer naar proportie van zijn omzet deelneemt in bovengenoemde risico's. In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is evenwel vanuit praktisch oogpunt niet gewenst. Een negatief exploitatieresultaat zou steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding dan wel begrotingswijziging met alle vertraging en verstoring van dien leiden.

Om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's zal de ODZOB moeten beschikken over een financiële buffer die dienst doet als een “egalisereserve”. Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om er voor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.

Conform de uitgangspunten van de nota “weerstandsvormogen en risico management”, rekent de ODZOB alleen de algemene reserve tot de weerstandscapaciteit. Overigens is in de begroting al een kleine post opgenomen om niet specifiek begrote kosten te dekken: de post onvoorzien ten bedrage van € 0,075 mln.

Weerstandsvormogen

Het weerstandsvormogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvormogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) bepaalt het weerstandsvormogen van de ODZOB.

	Beschikbare weerstandscapaciteit
Ratio weerstandsvormogen =	-----
	Benodigde weerstandscapaciteit

Als deze ratio kleiner is dan 1, betekent dit dat de impact van de geïnventariseerde risico's groter is dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Het niet afgedekte deel van de risico's zou door de deelnemers naar verhouding van hun deelname in het risico (= naar rato van ieders afname, zie bovenstaand onder het kopje “bufferfunctie/egaliseriefunctie”) meegenomen moeten worden in hun eigen risicoparagraaf.

Algemene reserve

Zoals eerder in deze paragraaf werd toegelicht zal de ODZOB, om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's, moeten beschikken over een financiële buffer in de vorm van een algemene reserve. Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.

Het nadeel van een algemene reserve bij een gemeenschappelijke regeling is dat de deelnemers niet zelf over deze middelen kunnen beschikken. Naarmate deelnemers participeren in meerdere gemeenschappelijke regelingen weegt dit nadeel zwaarder voor de deelnemers. Daarom is het van belang de algemene reserves van de diverse GR-en beperkt te houden en aan vaste richtlijnen te koppelen. In

samenwerking met de 4 regionale GR-en is een algemene regel ontwikkeld voor het bepalen van de gewenste hoogte van de algemene reserve. Deze regel is opgenomen in de eerder genoemde en door het AB vastgestelde "Nota Weerstandvermogen en Risicomanagement ODZOB 2018". Bij deze methodiek wordt de streefwaarde van de algemene reserve gebaseerd op het totaal van de baten in de begroting van de GR, zodat de hoogte eenvoudig te herkennen is voor de deelnemers. Het totaal van de baten wordt gehanteerd omdat het totaal van de baten een relatief stabiel beeld geeft in de meerjarenbegroting. Er wordt gewerkt met een staffel zodat de hoogte van de totale baten in de begroting niet voortdurend invloed heeft op de hoogte van de aan te houden algemene reserve. De volgende staffel is vastgesteld:

Bepalen streefwaarde Algemene reserve * bedragen x 1€

Totaal baten		Streefwaarde Algemene reserve	
Van	Tot	Minimum	Maximum
0	4.999.999	150.000	300.000
5.000.000	9.999.999	300.000	600.000
10.000.000	19.999.999	600.000	1.200.000
20.000.000	29.999.999	1.200.000	1.500.000
30.000.000	39.999.999	1.500.000	2.000.000
40.000.000	59.999.999	2.000.000	2.400.000
60.000.000	79.999.999	2.400.000	3.200.000
80.000.000	99.999.999	3.200.000	4.000.000

Op basis van deze staffel en de begrote baten in deze begroting, bedraagt het minimaal na te streven niveau van de algemene reserve voor de ODZOB €1,2 mln. en het maximum € 1,5 mln.

In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe de algemene reserve zich ontwikkelt t.o.v. deze streefwaarde. De algemene reserve bedraagt ultimo 2018 € 1,2 mln. Daarmee is de algemene reserve in 2019 en 2020 in lijn met de richtlijn.

De voorlopige cijfers van 2018 tonen (na hercalculatie van de tarieven) een nihil resultaat, waardoor er verder geen toevoeging of onttrekking aan de algemene reserve plaats zal vinden.

2.4.2.3 Risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen.

Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten)
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen)
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden)
- Accepteren

Verzekerde risico's

De ODZOB heeft een aantal risico's overgedragen door de volgende verzekeringen af te sluiten:

- Aansprakelijkheid bedrijven (Dekking voor Personen- en zaakschade voor een bedrag van maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar. Dekking vermogensschade maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar;
- Goed werkgeverschap (Dekking € 2,5 mln. per aanspraak);
- Rechtsbijstandstand;
- Computer- en elektronicaverzekering;
- Inboedelverzekering (inclusief huurdersbelang);
- Reconstructie administratie;
- Zakenreisverzekering;
- Autoverzekering.

Risico's

Het management van de ODZOB inventariseert jaarlijks de risico's waaraan de ODZOB is blootgesteld. Ook in het kader van de opstelling van jaarrekening 2018 en begroting 2020 is deze inventarisatie uitgevoerd. Een tabel met de uitkomsten van de inventarisatie is opgenomen in bijlage 3. In deze tabel zijn alle risico's opgenomen die niet binnen de normale bedrijfsvoering opgelost kunnen worden. Dit zijn in de gehanteerde methodiek alle risico's met een score gelijk aan of hoger dan 6 (de geïnventariseerde risico's met een score < 6 hebben een totale verwachtingswaarde van circa € 340.000,-).

Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet zal het effect groter zijn dan de verwachtingswaarde.

Voor een goede interpretatie van de risico's dient in ogenschouw genomen te worden dat de een belangrijk risico bestaat uit de mogelijkheid dat deelnemers gaan bezuinigen en dat dit leidt tot minder opbrengsten bij de ODZOB, en dat dit risico dus door de deelnemers zelf sterk beïnvloedbaar is. Dit betreft risiconummer 1.1 uit de tabel en heeft een verwachtingswaarde van € 665.000,-. Dit risico wordt overigens voor een deel afgedekt door het feit dat de ODZOB werkt met een flexibele schil, waardoor de kosten gedeeltelijk aangepast kunnen worden wanneer de vraag afneemt. De totale verwachtingswaarde van de risico's betreft € 1.958.000,-. Na correctie voor risiconummer 1.1 resteert een risico van € 1.293.000,-. Hier tegenover staat ultimo 2018 een algemene reserve van de dienst van € 1.200.000,-. De deelnemers dienen elk voor hun deel in hun risicoparagraaf rekening te houden met het onafgedekte risico van € 758.000,-. Bij de waardering van dit risico kan rekening gehouden worden met het feit dat dit risico door de deelnemers zelf beïnvloed kan worden door elkaar aan te spreken op een ieders verantwoordelijkheid én met het feit dat de ODZOB dit risico mogelijk af kan wenden door in te krimpen met de flexibele schil.

Voordeel van een dergelijke benadering is dat de ODZOB op termijn beschikt over een beperkte weerstandscapaciteit om risico's op te kunnen vangen terwijl de deelnemers zich er van bewust blijven dat ook zij een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om werk bij de ODZOB te blijven neerleggen.

2.4.2.4 Kengetallen

Volgens het besluit van 15 mei 2015 tot wijziging van het BBV dient de ODZOB in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen op te nemen. Dit teneinde de transparantie van de begroting te vergroten. Om deze kengetallen te kunnen bepalen is een geprognostiseerde balans opgesteld. Deze is opgenomen onder paragraaf 3.5.2 "Geprognostiseerde begin- en eindbalans". De kengetallen en bijbehorende beoordeling volgen onderstaand.

Kengetallen

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Mjr 2021	Mjr 2022	Mjr 2023
Netto schuldquote	-2,9%	-2,6%	-1,8%	-2,0%	-2,3%	-2,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-2,9%	-2,6%	-1,8%	-2,0%	-2,3%	-2,6%
Solvabiliteitsratio	26,3%	29,5%	30,4%	31,4%	32,4%	33,4%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote

Netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de ODZOB ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een netto schuld maar een positief saldo.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Aangezien de ODZOB geen verstrekte leningen heeft, is dit kengetal gelijk aan de ongecorrigeerde versie.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van de ODZOB bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Met de keuze van het AB om de algemene reserve te maximeren, en ook de bestemmingsreserves te reguleren, is indirect ook gekozen om niet te sturen op de solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de ODZOB heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Het percentage is gedaald naar 0% aangezien er in deze begroting geen sprake meer is van incidentele baten door het wegvallen van de incidentele baten uit garantiesalarissen.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.

Bij de ODZOB is geen sprake van grondexploitatie en daarmee is dit kengetal niet van toepassing.

Belasting capaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

De ODZOB heeft geen mogelijkheid tot het heffen van opcenten of OZB. Het kengetal voor belasting capaciteit is daarmee niet van toepassing voor de ODZOB dan wel is gelijk aan nul

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De kengetallen van de ODZOB zijn in lijn met de positie van de ODZOB als gemeenschappelijke regeling.

De organisatie heeft in de eerste jaren van haar bestaan een beperkt eigen vermogen opgebouwd en is gedeeltelijk gefinancierd met vreemd vermogen. Dit komt tot uiting in de solvabiliteitsratio. Voor de toekomst wordt de uitkomst van de solvabiliteitsratio voor een belangrijk deel bepaald door het beleid ten aanzien van de opbouw van de algemene reserve. Door de algemene reserve te maximeren en de bestemmingsreserves te reguleren is indirect besloten om niet te sturen op de solvabiliteit.

Vorig jaar is gemeld dat de structurele exploitatieruimte is een ratio die voor de ODZOB slechts beperkte informatiewaarde heeft. Dit was vanwege het feit dat het moeilijk te beoordelen was of de structurele baten zich ook daadwerkelijk als structureel zouden gedragen omdat de deelnemers grote vrijheid kenden om opdrachten al dan niet bij de ODZOB te plaatsen. Met de vaststelling van de nieuwe DVO (dienstverleningsovereenkomst) zijn de mogelijkheden voor deelnemers om hun verzoektaken plotseling substantieel te verlagen wat ingeperkt. Hiermee is de informatiewaarde van het genoemde kengetal (structurele exploitatieruimte) in betekenis toegenomen.

2.4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De activa bestaan voornamelijk uit kantoorinvesteringen zoals inventaris, computers, software e.d. Onderhoud van software en hardware is opgenomen in de normale exploitatiebegroting. De omvang en samenstelling van de activa is van dien aard dat verder geen invulling aan deze paragraaf wordt gegeven.

2.4.4 Financiering

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen en uitgangspunten gepresenteerd met betrekking tot kasgeldlimiet, rente, geldleningen en beleid ten aanzien van treasury.

2.4.4.1 Rentevisie

Gezien de geringe invloed van de rente-ontwikkeling op de begroting van de ODZOB is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

2.4.4.2 Rentetoe rekening

In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken inzicht moet geven in:

- de rentelasten;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Om dit inzicht te verschaffen is onderstaand schema hier opgenomen.

Renteschema * bedragen x 1€

a	De externe rentelast over de korte en lange financiering		5.000
b	De externe baten (idem)		0
	Saldo rentelasten en rentebaten		5.000
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
c3	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		5.000
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over vreemd vermogen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		5.000
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-5.000
f	Renteresultaat op taakveld Treasury		0

In dit schema is conform de aanbeveling in de BBV-notitie rente 2017 de aan de taakvelden toegerekende rente in mindering gebracht op de externe rentelasten die drukken op het taakveld Treasury. Aangezien er geen rentebaten voorzien worden, resulteert dit in een renteresultaat van nul. De aan taakvelden toe te rekenen rente wordt geheel aan het taakveld overhead toegerekend. Dit als gevolg van het feit dat vrijwel alle activa van de ODZOB volgens de definitie van het BBV gerelateerd zijn aan het taakveld overhead.

2.4.4.3 Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar.

Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal.

Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal.

Dit betekent voor de ODZOB dat het saldo in 2020 maximaal € 1,77 mln. mag bedragen. Uit onderstaande tabel blijkt dat de ODZOB binnen deze norm blijft.

Kasgeldlimiet

* bedragen x 1 €

Omschrijving	ultimo 2018	ultimo 2019	ultimo 2020
1 Vlottende schuld			
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-
- schuld in rekening-courant	-	-	-
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-
- overige schulden / overlopende passiva	850.989	850.989	850.989
- overlopende passiva	3.403.320	2.764.675	2.614.675
Totaal	4.254.309	3.615.664	3.465.664
2 Vlottende middelen			
- contante gelden in kas	-	-	-
- tegoeden rekening courant	1.658.029	950.438	705.870
- overige uitstaande tegoeden < 1 jaar	1.687.829	1.687.829	1.687.829
- overlopende activa	1.470.238	1.470.238	1.470.238
Totaal	4.816.096	4.108.505	3.863.937
3 Toets kasgeldlimiet			
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-561.787	-492.840	-398.273
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	1.458.580	1.568.105	1.766.596
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	2.020.367	2.060.945	2.164.869
Berekening toegestane kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal	17.787.556	19.123.226	21.543.859
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	1.458.580	1.568.105	1.766.596

2.4.4.4 Renterisiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld heeft de wetgever de renterisiconorm vastgesteld. De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen, waaronder de ODZOB is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal.

Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. Bij de ODZOB is in 2020 geen sprake van herfinanciering.

Zoals uit onderstaande tabel blijkt, blijft de ODZOB ruimschoots binnen deze norm.

Renterisiconorm

* bedragen x 1 €

Variabelen	2020	2021	2020	2023
1 Renteherzieningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	0	0	0	0
3 Renterisico (1+2)	0	0	0	0
4 Renterisiconorm	4.308.772	4.371.631	4.434.491	4.497.350
5a Ruimte onder risiconorm (4 > 3)	4.308.772	4.371.631	4.434.491	4.497.350
5b Overschrijding risiconorm (3 > 4)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)				
Begrotingstotaal	21.543.859	21.858.157	22.172.454	22.486.752
Percentage 20%	4.308.772	4.371.631	4.434.491	4.497.350
Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

2.4.4.5 Leningen en kredietfaciliteiten

De ODZOB financiert haar activiteiten voor een belangrijk deel door de werkzaamheden op voorschotbasis te factureren. De ODZOB stuurt voorschotnota's (3 maal per jaar) op basis van het werkprogramma per opdrachtgever. De collectieve taken worden eenmaal per jaar vooraf gefactureerd. Voor verzoektaken buiten het werkprogramma geldt dat deze in de regel maandelijks achteraf worden gefactureerd. Hiervoor dient de ODZOB dus zelf financiering te regelen. De ODZOB heeft daartoe een kredietfaciliteit tot maximaal € 1,8 mln. met een contractduur van één jaar, welke steeds stilzwijgend wordt verlengd. De rente is gebaseerd op de 1-maands euribor, vermeerderd met een spread.

Hoe de financieringsbehoefte van de ODZOB zich ontwikkelt is enerzijds sterk afhankelijk van de mate waarin de deelnemers hun in opdracht te geven werkzaamheden vooraf in werkprogramma's opgeven. Anderzijds is ook de betaaldiscipline van de deelnemers van invloed op de financieringsbehoefte. Tot op heden heeft de ODZOB nog geen gebruik hoeven maken van de boven genoemde kredietfaciliteit.

2.4.5 Bedrijfsvoering*Personeel*

Kwaliteit is het bestaansrecht van de ODZOB. De deelnemers in de GR ODZOB hebben in verordeningen kwaliteit VTH vastgelegd aan welke eisen (m.b.t. kritische massa en opleidings- en werkervaringseisen) medewerkers die Wabo-taken uitvoeren moeten voldoen. Primair staat daarom het investeren in kennis, kunde en competenties van ODZOB-medewerkers voorop. Er is veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling, opleiding en scholing. Met behulp van Strategische personeelsplanning (SPP) zijn de strategische HR thema's voor de komende jaren bepaald. Uiteindelijk willen we er continu voor zorgen dat de juiste medewerker op het juiste moment op de juiste plek zit. SPP is daarom ook een cyclisch proces.

Onze omgevingsdienst is in beweging. Er is veel bereikt maar ook nog veel te doen. Er is vanaf de start een focus geweest op de bedrijfsvoering, de processen werkbaar maken en de financiën op orde. We zijn inmiddels 'aangekomen' op één moderne kantooromgeving en mooie ontmoetingsplek, in hartje Eindhoven. Gedurende de reis zijn we één club geworden. Er is een enorme betrokkenheid, deskundigheid en passie voor het vak. In veel opzichten heeft de omgevingsdienst dus een uitstekende startpositie verworven om de - noodzakelijke - volgende stap te maken. Het management heeft deze volgende stap aangekondigd in een visie op de organisatieontwikkeling.

We willen functioneren als één organisatie. Samenwerken en elkaar helpen. Eén duidelijke richting: Te handelen vanuit het leidend principe:

“Samen zorgen voor een balans tussen ondernemen en een gezonde en veilige leefomgeving”

Het doel is een organisatie te creëren die kwaliteit voorop stelt en werkt vanuit het principe ‘ontwikkelingen mogelijk maken/ondernemen in balans met een veilige en gezonde leefomgeving.’ We willen de verbindingen tussen medewerkers en tussen teams verstevigen en daarbij mensen op hun kwaliteiten en competenties inzetten. Om de doelen te bereiken richten we ons in de organisatieontwikkeling op de volgende speerpunten, ofwel ontwikkelthema’s:

1. Samenwerken door van elkaar te leren en elkaar te helpen.
2. Werkplezier en talent benutten om zo het beste in iedereen boven te halen.
3. Omgevingsbewust te zijn door te weten wat er speelt.
4. Betrokkenheid, verantwoordelijkheid en eigenaarschap.

De veranderende rol van de overheid komt binnen ons werkterrein met name in de omgevingswet tot uitdrukking. Dit betekent nog meer omgevingsbewustzijn, ontwikkelingsgericht werken, loslaten, faciliteren, maatwerk leveren, initiëren, experimenteren, enthousiasmeren en verbinden.

De (inhoudelijke) samenwerking, voorbereiden op de toekomst en ontwikkeling/innovatie wordt binnen en tussen teams ondersteund. De positie van de omgevingsdienst als kenniscentrum wordt verder uitgebouwd.

De in de begroting geraamde workload is ondanks alle aandacht die eraan geschonken is, toch nog onzeker qua aard en omvang. Immers het is niet bekend welke werkzaamheden de deelnemers en niet-deelnemers bij de ODZOB zullen uitbesteden. Aan de hand van de geraamde workload wordt bepaald hoeveel FTE’s er nodig zijn om het geraamde werk uit te voeren. Gezien de onzekerheid van zowel de omvang als de samenstelling van het te verrichten werk, is het beleid van de ODZOB om een deel van die benodigde bezetting in de vorm van inhuur/flex-contracten te voorzien. Streefwaarde van de flexibele schil is 20% van het totale personeelsbestand, waarbij per vakgebied het percentage anders kan zijn. Het personeelsbestand is als volgt begroot:

Gemiddelde bezetting

* aantal in fte's

POST	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Dienstverband	153,4	154,9	162,4
Inhuur / payroll	43,6	33,0	39,3
Totaal	197,0	187,8	201,7

In 2020 zal ingezet worden op duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Het overheidsbeleid is erop gericht om medewerkers langer door te laten werken o.a. door het verhogen van de AOW-leeftijd. Daarnaast heeft de overheid en ook de ODZOB te maken met een vergrijzing van het personeelsbestand. Het is een uitdaging voor de ODZOB om de medewerker duurzaam inzetbaar te houden. Verder zal in 2020 zal de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) van kracht zal zijn. Vanaf dat moment zullen de medewerkers van de ODZOB onder andere op basis van een tweezijdige arbeidsovereenkomst werkzaam zijn bij de ODZOB in plaats van een eenzijdige ambtelijke aanstelling. De voorbereidingen hiervoor zullen in 2019 plaatsvinden.

Kwaliteit

Kwaliteit is het bestaansrecht van de ODZOB. Primair betekent dat permanent investeren in de kennis, kunde en competenties van onze medewerkers. Er is veel kennis aanwezig bij ODZOB-medewerkers. Het blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria heeft continu aandacht nodig. Kennis, kunde en competenties

houdt de ODZOB op peil, onder andere door jaarlijks voldoende opleidingsbudget te reserveren voor de medewerkers.

Daarnaast is samenwerking erg belangrijk. We gaan vanuit teams werken om de kwaliteit van de ODZOB verder te verbeteren. In de teams zit de kennis om de juiste verbeterstappen in te zetten. Daarnaast zijn we van mening dat medewerkers meer betrokken zijn bij het resultaat als zij meer verantwoordelijkheid krijgen. Elk team wordt zelf verantwoordelijk voor het leveren van goede en eenduidige producten. Daarnaast worden zij verantwoordelijk om de producten tijdig en conform afspraken te leveren.

Voor het monitoren van kwaliteit is een dashboard gemaakt waardoor de teams zelf kunnen monitoren op hun werkprocessen en data en daarmee verbeteracties in kunnen zetten.

Behalve procesinformatie wordt ook geïnvesteerd in kwaliteit van data over objecten. Er worden afspraken gemaakt over het vastleggen van informatie om standaarden af te spreken en koppelen wij zoveel mogelijk aan landelijke basisadministraties zoals BAG. We gaan constante kwaliteit garanderen van het inrichtingenbestand door een zuivere intake te organiseren en door het inrichten van een permanente (data)wasstraat. GIS (data en kaartlagen) zal een plek krijgen in het VTH-proces. Kwalitatief goede informatie kan dan gebruikt worden door onze medewerkers bij de uitvoering van hun taken en voor analyses ten behoeve van informatie gestuurde handhaving en omgevingsanalyses.

De ODZOB zal jaarlijks een inhoudelijke rapportage afgeven over de VTH-taken. Deze jaarrapportages zullen toereikend zijn om IBT te voorzien in hun informatiebehoefte. Een ander belangrijk aspect m.b.t. kwaliteit is het deelnemerstevredenheidsonderzoek, dat de ODZOB periodiek uitvoert en waarbij invulling wordt gegeven aan een follow-up.

Huisvesting/facilitair

Omdat de ODZOB in 2020 al weer 5 jaar in dit kantoorpand gehuisvest is, zal er een aantal onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd worden. Verder zal samen met de verhuurder en FIOD zoveel mogelijk ingezet worden op verduurzaming van het gebouw.

Omdat het personeelbestand naar verwachting in 2020 verder zal toenemen, zal hiervoor een kleine uitbreiding van het wagenpark noodzakelijk zijn.

Veel contracten zijn eind 2015 aangegaan, er zullen begin 2020 diverse nieuwe inkoopprocedures opgestart dienen te worden.

Verder zal de ODZOB zich in 2020 nog meer inzetten voor een betere afvalscheiding. Dit spaart het milieu, maar ook de kosten voor de verwerking van het dure restafval. Ook de kosten voor uitgaande post zullen verder terug worden gedrongen, door voortgang in het digitaliseringsproces.

ICT

In afstemming met de deelnemers is in 2018 een marktverkenning gezamenlijke aanbesteding VTH-systeem gestart. Alle 21 bij ODZOB aangesloten gemeenten hebben aangegeven interesse te hebben in een gezamenlijke verkenning. De problemen bij de gemeente Eindhoven met hun huidige VTH-systeem waren echter zo groot, dat ze niet op het gezamenlijk traject konden wachten. Ook de GGD, de Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost en de Politie hebben aangegeven interesse te hebben in meedenken over de aanschaf van een gezamenlijk VTH-systeem. In 2019 zal het traject tot een gezamenlijke aanbesteding verder worden uitgewerkt. De implementatie staat gepland in 2020.

Mede gezien deze ontwikkelingen is de keuze voor een nieuw Document Management Systeem (DMS) uitgesteld en wordt getracht de aanbesteding DMS mee te nemen in de aanbesteding VTH-systeem.

Digitalisering staat hoog op de agenda binnen de ODZOB. Dit betekent dat processen anders moeten worden ingericht en dat nagedacht moet worden over specifieke ICT-oplossingen. We gaan de automatische intake van Activiteitenbesluit Internet Module bewerkstellingen en het gebruik van e-

formulieren uitbreiden. Daarnaast gaan we inzetten op automatisch publiceren van besluiten en willen we (toezichts) brieven digitaal gaan ondertekenen en versturen.

De ODZOB wil de informatiebeveiliging op orde hebben en daarnaast voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Om deze reden wordt een informatie-risicoanalyse en -beveiligingsplan opgesteld. Naar aanleiding van dit plan worden in 2019 en 2020 acties ingezet.

We werken verder aan een transitie van vaste naar mobiele werkplekken. Ook de uitrol van office 365 hoort bij deze transitie. Office 365 zal ook een rol gaan vervullen in de documentuitwisseling tussen de ODZOB en onze partners.

Daarnaast gaan we ons voorbereiden op de komst van de omgevingswet en Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dat betekent dat we gestructureerd (machine-readable) informatie gaan vastleggen waarbij er zoveel mogelijk een geo-component wordt gebruikt. We zullen gebruik maken van de nieuwe voorzieningen die rond het DSO ontwikkeld worden, gebaseerd op de nieuwe standaarden (bijvoorbeeld STOP/TPOD, STAM/IMAM en STTR).

Gezien de omvang en complexiteit van deze materie sluiten we op dit vlak aan bij de in OD.nl verband opgestelde architectuurvisie en de nog op te leveren checklist informatievoorziening voor Omgevingsdiensten.

2.4.6 Verbonden partijen

Visie op en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Het begrip verbonden partij is in artikel 1, eerste lid, onderdeel b van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als volgt gedefinieerd: "Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft."

De ODZOB neemt vanaf 1 januari 2018 deel in de Stichting Bizob. Aangezien de ODZOB zowel een bestuurlijk belang (niet via deelname in het bestuur, maar via vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen) als een financieel belang heeft, is Bizob als verbonden partij opgenomen.

De ODZOB heeft op dit moment geen voornemens om deel te gaan nemen in andere partijen.

Informatie betreffende verbonden partij Bizob:

- a) Wijze waarop de ODZOB een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt.
De ODZOB heeft een bestuurlijk belang in Bizob door vertegenwoordiging in het overleg van aangeslotenen.
Het financiële belang van de ODZOB bestaat niet uit een niet terugvorderbare inleg, maar bestaat uit een afnameverplichting van een aantal dagdelen waarvoor de ODZOB een financiële vergoeding dient te verstrekken. Deze afname kan jaarlijks maximaal met 15% verlaagd worden. Als het bestuur van Bizob voorziet dat niet aan de opeisbare verplichtingen voldaan kan worden, zal het bestuur een plan opstellen en presenteren aan de vergadering van aangeslotenen. Bij een tekort (niet zijnde de situatie zoals voorgaand beschreven) kan het bestuur besluiten de dagvergoeding met terugwerkende kracht te verhogen.
- b) Het belang dat de ODZOB in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar.
De ODZOB heeft zich gecommitteerd aan een afnameverplichting van 1 dag per week gedurende 42 weken. Gebaseerd op de tarieven uit de meerjarenraming van Bizob betekent dit een bijdrage van de ODZOB van circa € 26.000,-. Eens per twee kalenderjaren kan een verzoek tot wijziging van het

aantal af te nemen dagen worden ingediend. Er zijn op het moment van opstellen van deze begroting geen voornemens of aanleidingen om de afnameverplichting aan te passen.

- c) De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar.
Deze gegevens waren niet beschikbaar bij het opstellen van deze begroting.
- d) De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar bedraagt volgens de meerjarenraming uit begroting 2019 voor het jaar 2020 € 4.803,-.
- e) De eventuele risico's als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de ODZOB hebben betrekking op de mogelijke aanpassing van de tarieven zoals onder a) beschreven. Indien sprake is van een tekort, moet het Bestuur van Bizob een plan van aanpak presenteren aan de Vergadering van Aangeslotenen. Het tekort kom zo veel als mogelijk voor rekening van de reserve. Daarnaast kan het Bestuur de Aangeslotenen verzoeken om de dagvergoeding met terugwerkende kracht te verhogen (maar niet verplichten o.g.v. regelgeving omtrent stichtingen. Bij blijvend tekort zal dit leiden tot het faillissement van Bizob).

2.4.7 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid is niet van toepassing op de ODZOB.

3 Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

3.1.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

Programma	Realisatie 2018 na tariefcorrectie			Begroting 2019			Begroting 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma									
Programma Dienstverlening	18.284.602	13.065.036	5.219.567	17.887.552	12.392.221	5.495.331	20.271.714	14.371.858	5.899.856
- Basistaken ¹⁾	5.401.971	3.769.167	1.632.804	5.807.296	4.023.206	1.784.091	6.582.468	4.666.714	1.915.754
- Verzoektaken ²⁾	12.882.631	9.295.868	3.586.763	12.080.256	8.369.016	3.711.240	13.689.246	9.705.144	3.984.102
Programma Collectieve taken	1.197.557	971.727	225.830	1.185.674	863.207	322.467	1.222.145	969.210	252.935
Totaal Programma's	19.482.159	14.036.763	5.445.397	19.073.226	13.255.429	5.817.798	21.493.859	15.341.068	6.152.791
Algemene dekkingsmiddelen	65.940	0	65.940	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000
Overhead	0	5.494.725	-5.494.725	0	5.792.798	-5.792.798	0	6.112.792	-6.112.792
Heffing VPB	0	16.612	-16.612	0	0	0	0	15.000	-15.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	19.548.099	19.548.099	0	19.123.226	19.123.226	0	21.543.859	21.543.859	0
Toevoeging en onttrekking reserves									
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	19.548.099	19.548.099	0	19.123.226	19.123.226	0	21.543.859	21.543.859	0

¹⁾ De gerealiseerde baten 2018 zijn incl. € 28.124,- aan in rekening gebrachte externe projectkosten.

²⁾ De gerealiseerde baten 2018 zijn incl. € 577.834,- aan in rekening gebrachte externe projectkosten.

3.1.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

In het overzicht van baten en lasten zijn de baten en lasten per programma weergegeven. Ook de algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing Vpb en onvoorzien zijn conform BBV in dit overzicht opgenomen. Het overzicht resulteert in een saldo van baten en lasten vóór bestemming en na onttrekking c.q. toevoeging reserves, een saldo na bestemming. Beiden worden geraamd op nul.

Onderstaand worden als eerste de algemene gronden toegelicht waarop de ramingen zijn gebaseerd. Vervolgens wordt per programma een toelichting gegeven. Indien zich aanmerkelijke verschillen voordoen tussen de verschillende boek- en begrotingsjaren, dan zullen de oorzaken hiervan nader worden toegelicht. Programma Dienstverlening wordt nader toegelicht aan de hand van de onderliggende programmadelen.

3.1.2.1 Toelichting op algemene gronden waarop ramingen zijn gebaseerd

Algemeen

Baten bestaan uit de vergoeding die opdrachtgevers betalen voor de activiteiten die de ODZOB voor hen uitvoert. Deze activiteiten worden in de vorm van producten en diensten in opdracht gegeven aan de ODZOB. De baten worden geraamd door het geraamde aantal te realiseren uren te calculeren tegen de geldende product-uurtarieven.

In de begroting worden de lasten op dezelfde wijze bepaald. Echter sinds 2018 worden de lasten berekend exclusief de component voor overheadkosten in het tarief. Dit verklaart de saldi tussen baten en lasten die ontstaat in de diverse (deel)programma's.

Uitgangspunten volgens Beleidsnotitie kaders P&C documenten 4 regionale GR-en

De 4 regionale GR-en hebben een beleidsnotitie kaders P&C documenten opgesteld welke door de besturen van de 4 GR-en is onderschreven. In deze notitie staan een aantal uitgangspunten t.a.v. raming van baten en lasten. Voor de ODZOB betekent dit het volgende:

- De collectieve budgetten worden t.o.v. begroting 2019 geïndexeerd, op basis van de index voor "Loonvoet sector overheid" en de "Prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc)" welke in de macro economische verkenningen zijn gepubliceerd voor het jaar 2019. Hierbij wordt conform afspraak de volgende weging toegepast:

Indexering programma Collectieve taken

	index	gewicht	gewogen
Lonen	3,4	82%	2,8
Prijzen	1,6	18%	0,3
Totaal		100%	3,1

- De overige opdrachten worden per uur afgerekend op basis van het uurtarief dat mede bepaald wordt door de ontwikkeling van de lasten en de omvang van de taken.
- De lastenkant van de begroting wordt aangepast aan de reële ramingen.

Deze uitgangspunten zijn, zoals uit onderstaande blijkt, in deze begroting toegepast.

Productencatalogus en productprijzen

In een productencatalogus zijn de door de ODZOB te leveren producten en diensten omschreven. Voor elk van deze producten en diensten is bepaald welke mix van input van deskundigheid vereist is voor de realisatie hiervan. Op basis van deze mix en de bijbehorende tarieven van de medewerkers die deze deskundigheid bezitten is per product of dienst een uurtarief vastgesteld. De uurtarieven zijn all-in (personeel, personele overhead en overige exploitatiekosten). In de begroting wordt het gemiddelde van de in rekening te brengen uurtarieven bepaald. De tarieven t.b.v. de catalogus worden hiervan afgeleid. In de realisatie wordt gemonitord of het werkelijk gerealiseerde gemiddelde overeenstemd met het geprognostiseerde gemiddelde.

Werkprogramma's als basis

In het werkprogramma bepalen de opdrachtgevers de aan de ODZOB op basis van facturering toekomende middelen. In het werkprogramma geeft een opdrachtgever aan welke producten en diensten worden afgenomen van de ODZOB. Daarnaast wordt de geplande urenafname per product of productcategorie geraamd. De raming in deze begroting is gebaseerd op de werkprogramma's van 2019, gecorrigeerd voor de tariefswijziging zoals onderstaand toegelicht. Tevens is in overleg met de deelnemers een correctie doorgevoerd in verband met de invloed van het Regionaal Operationeel Kader (ROK). De verwachte baten gerelateerd aan opdrachten van deelnemers buiten de werkprogramma's om zijn gebaseerd op de realisatie in voorgaande jaren en de verwachte invloed van de geconstateerde ontwikkelingen waar de ODZOB en de deelnemers in de komende jaren mee geconfronteerd worden. Daarmee lijkt de raming van baten voor begroting 2020 realistisch en haalbaar.

Vaststellen tarieven

Uit de exploitatiebegroting zijn gemiddelde kosten per fte en gemiddelde uurtarieven af te leiden. Deze zijn hieronder weergegeven.

Berekening gemiddelde uurtarieven

* bedragen x 1€

	Direct	Overhead	Totaal
Lasten exclusief onvoorzien	15.341.068	6.112.792	21.453.859
Onvoorzien	0	75.000	75.000
Vennootschapsbelasting	15.000	0	15.000
<i>Totaal lasten</i>	<i>15.356.068</i>	<i>6.187.792</i>	<i>21.543.859</i>
-/- Waarvan gedekt uit externe programmakosten	353.067	0	353.067
-/- Algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000
<i>Kosten 2020 na dekking uit programmakosten en algemene dekkingsmiddelen</i>	<i>14.953.001</i>	<i>6.187.792</i>	<i>21.140.792</i>
Aantal declarabele uren	216.265	216.265	216.265
Gemiddeld uurtarief	69,1	28,6	97,75

De ontwikkeling van het tarief t.o.v. 2018 is in grote lijnen als volgt te verklaren:

- Verkooptarief begroting 2018	€	95,84
- Stijging van loon- en inhuurkosten per declarabel uur 2,4%	€	1,97
- Daling overige kosten per declarabel uur 0,4%	-/-€	0,06
<i>Totaal</i>	€	<i>97,75</i>

De tariefstijging t.o.v. 2019 bedraagt daarmee 2 %.

3.1.2.2 Toelichting op programma's

Programma Dienstverlening

De baten en lasten van het Programma Dienstverlening bedragen in 2020 € 20,27 mln. resp. € 14,37 mln. Het verschil tussen baten en lasten wordt vrijwel geheel veroorzaakt doordat de baten tegen integraal tarief worden berekend (het tarief waartegen de opdrachten worden verrekend met de opdrachtgevers) en de lasten bepaald worden exclusief de kosten van overhead.

Het programma dienstverlening bestaat uit basis- en verzoektaken die de ODZOB, al dan niet op basis van werkprogramma's, uitvoert voor deelnemers en niet deelnemers.

Het totaal van baten van het programma dienstverlening is gebaseerd op een integraal tarief en is voor 2020 geraamd op € 20,27 mln. en is daarmee € 2,38 mln. hoger voorzien werd in begroting 2019 voor dit programma.

Deze afwijking wordt veroorzaakt door een verwachte grotere opdrachtverstrekking binnen de werkprogramma's en door de tariefstijging:

- toename basistaken € 0,775 mln. (excl. tariefstijging: € 0,66 mln.);
Voor een belangrijk deel wordt deze stijging veroorzaakt door de invloed van het ROK. Daarnaast is onder meer een stijging waar te nemen op het gebied van bouwen, asbest en ITV
- toename verzoektaken binnen werkprogramma's € 1,60 mln. (excl. tariefstijging € 1,42 mln.)
- De raming voor verzoektaken buiten de werkprogramma's (deelnemers en niet deelnemers) is in totaal nagenoeg gelijk gehouden aan die van begroting 2019.

De lasten van het programma dienstverlening zijn conform de BBV-richtlijn geraamd exclusief de overheadkosten, welke in een apart programma zijn opgenomen. Het saldo tussen baten en lasten wordt veroorzaakt doordat conform BBV-richtlijn de kosten van programma's exclusief overheadkosten getoond worden, terwijl de baten tegen integraal tarief getoond worden.

Onderstaand volgt een toelichting op de afzonderlijke delen basistaken en verzoektaken.

Basistaken

De raming voor de basistaken voor 2020 is gebaseerd op hetgeen de deelnemers in hun werkprogramma's voor 2020 opgenomen hebben. Aan die basis is in overleg met de deelnemers de invloed van ROK toegevoegd. In totaal bedragen de basistaken in begroting 2020 € 6,58 mln. en zijn daarmee € 0,775 mln. hoger dan begroot in 2019. Deze stijging heeft volledig betrekking op de deelnemende gemeenten en niet op de Provincie. Voor een deel is deze stijging het gevolg van het ROK. Echter ook de verwerking van de gevolgen van de AMvB m.b.t. het Besluit Omgevingsrecht ligt ten grondslag aan deze stijging. In begroting 2019 waren de gevolgen van de Bor nog niet voor alle deelnemers bekend en verwerkt. Aangenomen kan worden dat de consequenties inmiddels voor het grootste deel verwerkt zijn. Aangezien veel deelnemers besloten hebben tot gefaseerde invoer, zal het ROK ook de komende jaren nog invloed hebben op de omvang van de werkzaamheden. In de raming voor basistaken 2020 is naast bovengenoemde inhoudelijke aanpassingen ook rekening gehouden met de consequenties van de ontwikkeling van de tarieven zoals in voorgaande paragraaf beschreven (e.e.a. conform kadernota).

De baten uit basistaken bedragen in 2020 € 6,58 mln.

De lasten zijn op dezelfde wijze berekend als de baten, echter hier zijn conform de nieuwe richtlijn van het BBV tarieven exclusief overheadkosten gehanteerd. Hiermee is ook het saldo tussen baten en lasten verklaard.

Verzoektaken

De middelen ter bekostiging van de uit te voeren verzoektaken die voortvloeien uit de werkprogramma's zijn voor 2020 geraamd op € 9,39 mln. Deze raming is tot stand gekomen door de opgave voor de werkprogramma's 2019 te nemen en deze aan te passen voor tariefontwikkeling zoals beschreven in voorgaande paragraaf (e.e.a. conform kadernota) en de invloed van het ROK. De raming voor verzoektaken binnen werkprogramma's is daarmee €1,60 mln. hoger dan voorzien in begroting 2019. Voor een bedrag van bijna € 1 mln. komt deze stijging voor rekening van de Provincie. De overige deelnemers tonen een stijging van € 0,6 mln. Voor € 0,15 mln. betreft dit stijgingen als gevolg van het ROK en voor € 0,07 mln. betreft dit tariefstijging. Verder valt bij de verzoektaken binnen werkprogramma's een stijging van de activiteiten op het gebied van bouwen (+ € 0,255 mln.) en ITV (+ € 0,1 mln.) op. Naast de verzoektaken binnen de werkprogramma's is ook een post geraamd voor de verzoektaken die de deelnemers buiten de werkprogramma's bij de ODZOB in opdracht geven. Deze post betreft het totaal van de deelnemers en is niet per deelnemer uitgewerkt. Ook in voorgaande jaren hebben de deelnemers opdrachten buiten de werkprogramma's om bij de ODZOB belegd. De post verzoektaken deelnemers buiten werkprogramma's is gelijk gehouden aan de raming voor 2019 en geraamd op € 3 mln. Jaarlijks krijgt de ODZOB ondanks groeiende werkprogramma's steeds aanzienlijke opdrachten buiten de werkprogramma's om. Voor 2020 wordt dat wederom verwacht aangezien een aantal ontwikkelingen gesignaleerd worden waarvan de invloed nog niet in de werkprogramma's is opgenomen. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan de ontwikkelingen op het gebied van veehouderijen. Zo zullen voor stoppende veehouderijen de vergunningen en meldingen moeten worden ingetrokken en agrarische bouwblokken worden herbestemd. Voor blijvers zullen vergunningen verleend moeten worden voor de gewenste innovatie en verduurzaming en om te voldoen aan de RIE voor IPPC bedrijven (o.a. Best beschikbare

techniek). Ook worden nog extra opdrachten verwacht voor het beheren van het inrichtingen bestand waarvoor nog geen middelen voorzien zijn in het ROK.

De post opdrachten van overige klanten is gelijk gehouden aan het niveau van begroting 2019 en geraamd op € 1,3 mln.

Voorgaande ontwikkelingen en uitgangspunten brengen het totaal aan baten uit verzoektaken voor 2020 op een bedrag van € 13,69 mln. welke daarmee circa € 1,61 mln. hoger geraamd zijn dan voorzien in begroting 2019. De lasten worden i.v.m. de nieuwe BBV-regelgeving berekend aan de hand van tarieven exclusief de kosten van overhead. Hiermee is ook het saldo tussen baten en lasten verklaard.

Programma Collectieve taken

De baten van het programma Collectieve Taken bedragen € 1,22 mln, de lasten € 0,97 mln.

Zoals aangegeven in de kadernota, is de raming voor de Collectieve Taken gebaseerd op de (oorspronkelijke) begroting 2019 en vervolgens geïndexeerd. De indexering met 3,1% is conform de afspraken zoals vastgelegd in de Beleidsnotitie Kaders P&C-documenten van de 4 regionale GR-en.

E.e.a. resulteert in de volgende opstelling:

• Collectieve taken;	€ 1,186 mln.
• Indexering 3,1%;	€ 0,036 mln.
• Totaal na indexering	€ 1,222 mln.

De baten zijn berekend op basis van integrale tarieven (tarief waartegen de activiteiten bij de deelnemers in rekening worden gebracht), terwijl de lasten conform de nieuwe BBV regels exclusief de kosten van overhead zijn berekend. Dit verklaart het saldo tussen baten en lasten op dit programma in 2020.

Voor de inhoudelijke toelichting en de overeengekomen procedures t.a.v. vaststelling van de inhoud wordt verwezen naar paragraaf 2.3.2.

Zoals bekend betreft het huidige Programma Collectieve Taken een samenvoeging van eerder losstaande delen zoals collectieve taken, intensiveringsbudget, SSiB enz. De verdeelsleutel die op dit gecombineerde budget is toegepast om de kosten toe te rekenen is conform het voorstel "Kaders collectieve taken 2018-2021". Dit betekent dat de verdeelsleutel is afgeleid van de in de begroting 2018 opgenomen bedragen en dat elke deelnemer zijn percentage in het geheel blijft bijdragen. Een overzicht van de bijdragen per deelnemer is opgenomen in bijlage 1.

Aangezien er al langere tijd om meerdere redenen behoefte is aan het herijken van de toegepaste verdeelsleutel en de ODZOB inmiddels beter zicht heeft op het inrichtingenbestand, is onlangs in samenwerking met het OGP een werkgroep gestart voor het herzien van de verdeelsleutel. Zodra voorstellen voor een nieuwe methodiek zijn uitgewerkt zullen deze voor toepassing voorgelegd worden.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan bij de ODZOB uit doorbelaste kosten. De baten betreft de doorbelasting van garantielonen aan de latende partijen. Voor 2020 betreft dat uitsluitend de doorbelasting aan de deelnemers (Deurne, Eindhoven, Laarbeek en Provincie Noord-Brabant).

Overhead

Volgens de BBV richtlijnen dienen de kosten van overhead niet in de primaire programma's verantwoord te worden, maar als apart programma gepresenteerd te worden.

In paragraaf 2.3.4. is weergegeven welke kosten/activiteiten onder de definitie overhead vallen.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de totale exploitatie kosten. Daarbij is op basis van de in paragraaf 2.3.4 aangegeven richtlijnen een onderscheid gemaakt naar kosten die toegerekend worden aan de overhead en naar kosten die toegerekend worden aan de overige programma's. De kosten van overhead stijgen, zoals uit de tabel op in paragraaf 3.1.1. is af te leiden, met 5,5%. Dit terwijl de totale lasten van

dienst met 12,6 % stijgen. Dat de overheadkosten minder hard stijgen is m.n. te danken aan het feit dat de personele bezetting die toegerekend wordt aan de overhead nagenoeg gelijk is gebleven. De stijging van 5,5% wordt veroorzaakt door het gestegen niveau van salariskosten en inhuurkosten per fte en door extra kosten die voorzien zijn voor werving en selectie van personeel en overige organisatiekosten.

Heffing Vpb

Voor toelichting op de regel Heffing Vpb, zie paragraaf 2.3.5. De ODZOB heeft een gering bedrag geraamd voor te betalen vennootschapsbelasting over activiteiten die als ondernemer kwalificeren en niet voor vrijstelling in aanmerking komen. Het betreft hier nagenoeg uitsluitend de activiteiten die de ODZOB voor derden uitvoert.

Bedrag onvoorzien

In begroting 2020 is een post onvoorzien opgenomen ter hoogte van € 75.000, -.

Mutaties reserves

In begroting 2020 wordt geen mutatie in de reserves verwacht.

3.2 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

n.v.t. in begroting 2020

3.3 Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

n.v.t. bij de ODZOB

3.4 Toelichting op exploitatielasten

In paragraaf 3.1 zijn de lasten per programma opgenomen en toegelicht. Voor een beter inzicht in de kosten van de ODZOB zijn in deze paragraaf de kosten per kostensoort toegelicht.

3.4.1 Gehanteerde uitgangspunten

In het onderstaande overzicht zijn de exploitatiekosten opgenomen. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alle bedragen zijn exclusief btw.
- De bedragen zijn gebaseerd op prijspeil 2020. Conform de uitgangspunten van de kadernota zijn de kostenramingen gebaseerd op de meest recente inzichten omtrent de kostenontwikkeling. Daarbij zijn de realisatiecijfers van 2018 als basis gebruikt.

Conform BBV-voorschriften zijn de exploitatielasten gesplitst in overheadkosten en kosten die toegerekend worden aan de overige programma's.

3.4.2 Kostenoverzicht per kostensoort en programma

In onderstaand overzicht zijn de diverse kosten naar kostensoort en programma weergegeven:

Lasten naar kostensoort en programma

* bedragen x 1€

POST	Programma Dienstverlening	Programma Collectieve Taken	Overhead	Totaal
Personeel	14.175.285	607.715	4.281.000	19.064.000
Uitbesteding	0	0	123.000	123.000
Kapitaallasten	0	0	371.000	371.000
Organisatiekosten	196.573	8.427	1.337.792	1.542.792
TOTAAL LASTEN (vóór programmakosten)	14.371.858	616.143	6.112.792	21.100.792
Externe programmakosten	0	353.067	0	353.067
TOTAAL LASTEN	14.371.858	969.210	6.112.792	21.453.859

Personeel

De post personeel bestaat uit vijf onderdelen: Salarissen, opleidingen, reis- en verblijf, overige personeelskosten en ten slotte inhuur. Voor een belangrijk deel wordt deze post bepaald door de formatie. Daarom wordt deze onderstaand kort toegelicht.

Formatie

De formatie van de ODZOB is gebaseerd op de bezetting die benodigd is voor de realisatie van de geraamde omzet. Aan de hand van deze baten is het benodigde aantal uren vastgesteld. Deze uren zijn op basis van de norm van 1.340 declarabele uren per fte omgerekend naar de benodigde fte's in het primaire proces. Bij de berekening van de declarabele uren is (conform voorgaande jaren) gerekend met een ziektepercentage van 4,5%. Daarnaast is de bezetting gebaseerd op de benodigde fte's voor overhead, inclusief extra bezetting i.v.m. het generatiepact (medewerkers werken voor 50% en worden voor 70% betaald, hetgeen resulteert in 0,4 fte extra bezetting). Op basis van de BBV-regelgeving is deze bezetting gesplitst in bezetting voor primair proces en overhead, zoals opgenomen in bijlage 2.

De overhead functies hebben betrekking op:

- Management
- Coördinatie
- Management ondersteuning (secretariaat, accountmanagement)
- Ondersteunende diensten (o.a. ICT, P&O, Financiën)

Deze formatie van 201,7 fte is in de begroting als volgt voorzien:

Gemiddelde bezetting

* aantal in fte's

POST	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Dienstverband	153,4	154,9	162,4
Inhuur / payroll	43,6	33,0	39,3
Totaal	197,0	187,8	201,7

Volgens deze raming bedraagt de flexibele schil van de ODZOB circa 20% van de totale bezetting. Dit is ook steeds de streefwaarde geweest voor de ODZOB. Het actuele (ultimo 2018) aandeel flexibele krachten is hoger dan de streefwaarde.

De toename van de opdrachtverlening en daarmee van de baten resulteert vanzelfsprekend ook in een stijging van het aantal begrote fte's. Als gevolg van de hiervan zijn de personeelskosten ook gestegen. Onderstaand volgt een beknopte toelichting op deze samenstellende delen.

Salarissen

De post salarissen bedraagt € 14,29 mln. en is € 1,18 mln. hoger dan begroot in 2019 (=9%). De toename van het aantal fte's (+ 7,5) met een dienstverband en de salariskostenstijging als gevolg van toegekende periodieken, cao en aanpassing van pensioenpremies zorgen voor een stijging. Deels wordt deze gecompenseerd door het feit dat een aantal duurder medewerkers met pensioen is:

- Toename FTE's	4,8 %
- Sociale lasten incl pensioenpremie	2,5 %
- Index 2020 volgens MEV	3,4 %
- Daling gemiddelde salariskosten a.g.v. veranderde mix medewerkers (gepensioneerde medewerkers vervangen door goedkopere krachten en aanvullende jonge bezetting gemiddeld goedkoper	-/-1,7 %

Met deze raming van de salariskosten is impliciet de door de andere regionale GR-en gesignaleerde problematiek van de ontwikkeling van salariskosten/pensioenpremies verwerkt.

Opleidingen

Voor de post opleidingskosten is circa 2% van de loonsom aangehouden.

Reis- en verblijfkosten

Reiskosten bestaan uit kosten woon-werkverkeer en dienstreizen. Voor deze kosten is een raming opgesteld op basis van de ervaringscijfers over 2017 en 2018. Het is de verwachting dat deze kosten een stabiel beeld vertonen.

Overige personeelskosten

Onder overige personeelskosten zijn onder andere de volgende posten opgenomen: arbo, consumpties, collectieve ongevallenverzekering, personeelsbijeenkomsten en flexibel belonen. Op basis van de realisatiecijfers van 2018 en de geschatte ontwikkeling van de fte-aantallen is de raming voor 2020 gemaakt. De raming voor 2020 is hoger dan die voor 2019. Dit wordt mede veroorzaakt door een hogere formatie. Verder zijn extra kosten opgenomen voor werving en selectie i.v.m. voorziene personeelshervingsacties en kosten als gevolg van organisatie-ontwikkeling.

Inhuur

Onder de post inhuur van € 3,9 mln. zijn de kosten opgenomen voor de geraamde inhuur van 39,3 fte. De stijging van deze post wordt veroorzaakt door de stijging van het aantal in te huren medewerkers en de voorziene stijging van de inhuurtarieven.

Uitbesteding

Deze post heeft betrekking op extern onderzoek en advies op het gebied van personele en juridische aangelegenheden, inkoop, communicatie en het uitvoeren van kwaliteitsonderzoek. Tevens zijn de kosten van de accountant hier voorzien. Voor 2020 wordt als gevolg van een nieuw contract met de accountant en meer af te nemen activiteiten bij Bizob een geringe verhoging t.o.v. 2019 geraamd.

Kapitaallasten

Deze post bestaat uit twee componenten: afschrijvingen en rente. Beide componenten worden voor 2020 op het zelfde niveau geraamd als voor 2019.

Hoewel de ODZOB geen leningen meer heeft, zijn er toch in zeer beperkte mate rentekosten geraamd voor 2020. Dit in verband met een mogelijk beroep dat de ODZOB voor het opvangen van pieken in de financieringsbehoefte moet doen op het rekening courant krediet dat de ODZOB heeft bij de BNG.

Organisatiekosten

Deze kosten hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- telefonie;
- kopiëren/printen;
- ICT helpdesk;
- automatisering/licenties/onderhoud;
- kantoorbenodigdheden/porto/drukwerk;
- verzekeringen;
- leaseauto's;
- catering/restauratieve voorzieningen;
- huur gebouw;
- servicekosten gebouw: schoonmaak/beveiliging/onderhoud;
- uitbesteding salarisadministratie.

De totale post is geraamd op basis van de realisatiecijfers 2018, rekening houdend met de laatste inzichten voor een aantal kostensoorten. Ook is rekening gehouden met de extra kosten als gevolg van groei van personeel t.o.v. begroting 2019. Op totaal niveau laten de organisatiekosten een geringe stijging zien van circa € 0,09 mln. ten opzichte van de begroting 2019.

Onvoorzien

De post onvoorzien is conform begroting 2018 en 2019 vastgesteld op € 0,075 mln. Echter het gehele bedrag is als gevolg van de nieuwe BBV regelgeving buiten de programma's opgenomen en als aparte post voorzien in het programmaplan.

Externe project en programmakosten

De in de begroting opgenomen externe kosten voor de programmadelen betreffen uitsluitend de externe kosten opgenomen voor het deelprogramma Collectieve taken. Hiervoor is een post opgenomen van € 0,35,-, waarvan € 0,25,- voor de SSiB activiteiten die door de ODBN bij de ODZOB in rekening worden gebracht.

De overige externe programmakosten die in de realisatie op deze post verantwoord zullen worden, betreffen kosten die één op één doorbelast worden aan de opdrachtgevers en daarmee voor de ODZOB budget-neutraal zijn. Daarom worden deze kosten niet in de begroting opgenomen, maar zullen ze in werkelijkheid wel voorkomen. Dit verklaart tevens het grote verschil tussen de realisatiecijfers over 2018 en de begrote cijfers voor 2019 en 2020 voor deze post.

3.5 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

Volgens artikel 20 van het BBV provincies en gemeenten dient in de begroting een uiteenzetting van de financiële positie voorzien van toelichting opgenomen te worden. Deze is in de onderhavige paragraaf uiteengezet.

3.5.1 Raming begrotingsjaar

Volgens het in de vorige paragraaf aangehaalde artikel dient de uiteenzetting van de financiële positie o.a. een raming van de financiële gevolgen van het bestaande en nieuwe beleid dat in de programmas is opgenomen te bevatten. De financiële gevolgen voor de baten en lasten zijn weergegeven in paragraaf 3.1. De gevolgen voor de balans zijn weergegeven in paragraaf 3.5.2.

3.5.2 Geprognostiseerde begin- en eindbalans

Onderstaand is de geprognostiseerde begin- en eindbalans weergegeven voor zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming.

(Geprognosticeerde) balans per 31-12

* bedragen x 1 €

ACTIVA	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	952.754	1.021.701	1.116.268	1.081.756	999.248	929.956
<i>Investerings met een economisch nut</i>	952.754	1.021.701	1.116.268	1.081.756	999.248	929.956
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	952.754	1.021.701	1.116.268	1.081.756	999.248	929.956
Vlottende activa						
Vorraden	0	0	0	0	0	0
<i>Onderhanden werk</i>	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	3.223.318	2.515.727	2.271.159	2.155.671	2.088.179	2.007.471
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	1.659.016	1.659.016	1.659.016	1.659.016	1.659.016	1.659.016
<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;</i>	1.535.489	827.898	583.330	467.842	400.350	319.642
<i>Overige vorderingen</i>	28.813	28.813	28.813	28.813	28.813	28.813
Liquide middelen	122.540	122.540	122.540	122.540	122.540	122.540
<i>Banksaldi</i>	122.540	122.540	122.540	122.540	122.540	122.540
Overlopende activa	1.470.238	1.470.238	1.470.238	1.470.238	1.470.238	1.470.238
<i>De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:</i>						
<i>- Europese overheidslichamen</i>	0					
<i>- het Rijk</i>	0					
<i>- overige Nederlandse overheidslichamen</i>	0					
<i>Overige nog te ontvangen bedragen</i>	1.178.532					
<i>Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen</i>	291.706					
Totaal vlottende activa	4.816.096	4.108.505	3.863.937	3.748.449	3.680.957	3.600.249
TOTAAL ACTIVA	5.768.850	5.130.205	4.980.205	4.830.205	4.680.205	4.530.205

(Geprognosticeerde) balans per 31-12

* bedragen x 1 €

PASSIVA	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Vaste passiva						
Eigen vermogen	1.514.541	1.514.541	1.514.541	1.514.541	1.514.541	1.514.541
<i>Algemene reserve</i>	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
<i>Bestemmingsreserve</i>	314.541	314.541	314.541	314.541	314.541	314.541
<i>Resultaat boekjaar voor bestemming</i>	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0
<i>Voorziening voor personeelskosten</i>	0	0	0	0	0	0
Vaste schulden	0	0	0	0	0	0
<i>Binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste financieringsmiddelen	1.514.541	1.514.541	1.514.541	1.514.541	1.514.541	1.514.541
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	850.989	850.989	850.989	850.989	850.989	850.989
<i>Overige schulden</i>	850.989	850.989	850.989	850.989	850.989	850.989
Overlopende passiva	3.403.320	2.764.675	2.614.675	2.464.675	2.314.675	2.164.675
<i>Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van</i>	516.202					
<i>Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen</i>	2.887.118					
Totaal vlottende passiva	4.254.309	3.615.664	3.465.664	3.315.664	3.165.664	3.015.664
TOTAAL PASSIVA	5.768.850	5.130.205	4.980.205	4.830.205	4.680.205	4.530.205

3.5.3 EMU saldo

In onderstaand overzicht is conform voorschrift het EMU-saldo weergegeven voor jaarrekening 2018, het vorige begrotingsjaar (2019), het begrotingsjaar 2020 alsmede de jaren m.b.t. de meerjarenraming.

EMU-saldo * bedragen x 1 €

	Realisatie 2018	2019	2020	2021	2022	2023
+ 1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	0	0	0	0	0
+ 2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	236.117	341.555	365.433	334.512	382.508	369.292
+ 3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0
- 4. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	450.165	410.502	460.000	300.000	300.000	300.000
+ 5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0	0
+ 6a. Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
- 6b. Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
- 7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0
+ 8a. Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
- 8b. Boekwinst op grondverkoop	0	0	0	0	0	0
- 9. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0	0
- 10. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0	0
- Boekwinst bij verkoop effecten	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-214.048	-68.947	-94.567	34.512	82.508	69.292

3.5.4 Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

De ODZOB kent arbeidskosten gerelateerde verplichtingen in de vorm van de verplichting verlofdagen. Voor een deel (de basis) heeft deze verplichting het karakter van een jaarlijks terugkerende verplichting van vergelijkbaar volume (ca € 382.000,-). Het overige deel is meer wisselend van karakter en wordt beschouwd als bovenmatig verlofsaldo. Het eerste deel mag niet als verplichting op de balans getoond worden. Daarom heeft de ODZOB voor een deel van deze verplichting een bestemmingsreserve gevormd. Voor het tweede deel, het deel dat als bovenmatig beschouwd wordt, heeft de ODZOB conform BBV-richtlijn een verplichting op de balans opgenomen.

3.5.5 Investerings

Investerings met een economisch nut

Deze investeringsruimte is niet alleen nodig voor de eventuele vervanging van een deel van de activa die in de loop van 2019 geheel afgeschreven zijn, maar ook voor de investeringen die voortvloeien uit ontwikkelingen op het gebied van ICT.

Onderstaande tabel geeft een inzicht in de besteding van de diverse investeringskredieten.

De besteding van het budget dat beschikbaar is gesteld in 2018 ijlt na waardoor ze in 2019 tot daadwerkelijke betaling en gedeeltelijk ook bestelling leiden.

Voor begroting 2020 is een geringe investeringspost van € 0,28 mln. opgenomen. Als gevolg van deze investeringsbedragen zullen de kapitaallasten voor 2020 gelijk zijn aan die van 2019.

De afschrijvingstermijn van hardware wordt mede bepaald door de externe ontwikkelingen. Momenteel gaan die ontwikkelingen m.n. op ICT-gebied zo snel dat hierdoor de huidige afschrijvingstermijn onder druk kan komen te staan. Bij de periodieke herziening van de nota investeren en afschrijven zal daarom ook kritisch bekeken worden of de gehanteerde afschrijvingstermijnen nog realistisch zijn.

De benodigde investering hangt af van de keuzes die gemaakt worden op het gebied van systemen, mogelijke samenwerking met andere overheden en doorlooptijd.

Investerings met een economische nut

* bedragen x 1€

Begrotingsjaar kredietaanvraag	Besteding						Totaal
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
2017 (niet besteed krediet)	450.165	200.502					650.667
2018 (niet besteed krediet)		210.000	70.000				280.000
2019			110.000				110.000
2020			280.000				280.000
2021				300.000			300.000
2022					300.000		300.000
2023						300.000	300.000
Totaal	450.165	410.502	460.000	300.000	300.000	300.000	2.220.667

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Bij de ODZOB is geen sprake van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

3.5.6 Financiering

Volgens artikel 20 van het BBV dient bij de uiteenzetting van de financiële positie ook aandacht geschonken te worden aan de financiering. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 2.4.4.

3.5.7 Verloop van reserves en voorzieningen
Reserves
Stand en verloop van de reserves

* bedragen x 1€

	Realisatie 2018	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve						
Saldo per 1-1	1.262.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
bij: Resultaat voorgaand boekjaar	0	0	0	0	0	0
af: Terugbetaling overtollig saldo	62.000	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Egalisatiereserve verlofkosten						
Saldo per 1-1	314.541	314.541	314.541	314.541	314.541	314.541
bij:	0	0	0	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	314.541	314.541	314.541	314.541	314.541	314.541
TOTAAL VAN DE RESERVES	1.514.541	1.514.541	1.514.541	1.514.541	1.514.541	1.514.541

Voorzieningen

De ODZOB heeft geen voorzieningen.

3.6 Meerjarenraming en de toelichting
3.6.1 Inleiding

Volgens artikel 22 en 23 van het BBV bevat de meerjarenraming voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar een geprognosticeerde begin- en eindbalans en een raming van de financiële gevolgen, waaronder de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen. De geprognosticeerde begin- en eindbalans zijn opgenomen in paragraaf 3.5.2. De geprognosticeerde lasten en baten zijn opgenomen in de volgende paragraaf 3.6.2.

Daarnaast dient volgens artikel 20 lid 1 in het kader van de meerjarenraming aandacht besteed te worden aan een aantal andere zaken. Onderstaand is aangegeven welke onderwerpen dit betreft en waar deze in deze begroting aan de orde komen:

- De jaarlijks terugkerende arbeidskosten (paragraaf 3.5.4)
- De investeringen (paragraaf 3.5.5)
- De financiering (paragraaf 3.5.6)
- De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves (paragraaf 3.5.7).
- De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen (paragraaf 3.5.7).

3.6.2 Meerjarenraming van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1E

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
Programma Dienstverlening	20.271.714	14.371.858	5.899.856	20.586.012	14.592.367	5.993.645	20.900.309	14.812.875	6.087.434	21.214.607	15.033.384	6.181.223
Programma Collectieve taken	1.222.145	969.210	252.935	1.222.145	969.210	252.935	1.222.145	969.210	252.935	1.222.145	969.210	252.935
Totaal Programma's	21.493.859	15.341.068	6.152.791	21.808.157	15.561.576	6.246.580	22.122.454	15.782.085	6.340.370	22.436.752	16.002.593	6.434.159
Algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000
Overhead	0	6.112.792	-6.112.792	0	6.206.581	-6.206.581	0	6.300.370	-6.300.370	0	6.394.159	-6.394.159
Heffing VPB	0	15.000	-15.000	0	15.000	-15.000	0	15.000	-15.000	0	15.000	-15.000
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	21.543.859	21.543.859	0	21.858.157	21.858.157	0	22.172.454	22.172.455	0	22.486.752	22.486.753	0
Toevoeging en onttrekking reserves												
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	21.543.859	21.543.859	0	21.858.157	21.858.157	0	22.172.454	22.172.455	0	22.486.752	22.486.753	0

De meerjarenraming is opgesteld in euro's 2020, m.a.w. er is geen indexering toegepast.

Hoewel de in hoofdstuk 1 geschetste actuele ontwikkelingen zeker invloed zullen hebben op de taken en de taakuitvoering van de ODZOB, is op dit moment niet exact helder wat de uiteindelijke invloed zal zijn. Dit zal de komende tijd in afstemming met de deelnemers in kaart gebracht moeten worden. Wel is het de verwachting dat de komende jaren de werkzaamheden voor de ODZOB nog zullen uitbreiden. In dit overzicht is uitsluitend rekening gehouden met de invloed van het ROK voor Toezicht en Handhaving.

3.6.3 Meerjarenraming incidentele baten en lasten

Zie ook paragraaf 3.2. Dit is niet van toepassing.

3.6.4 Meerjarenraming structurele toevoegingen en onttrekking aan reserves

Zie paragraaf 3.3. Dit is niet van toepassing bij de ODZOB.

Bijlage 1: Specifieke bijdrage per opdrachtgever

De financiële bijdrage per opdrachtgever is enerzijds gebaseerd op de verwachte opdrachtverlening voor basistaken en verzoektaken (uitgaande van een afgestemde urenafname en uurtarieven) en anderzijds op een bijdrage voor het programma collectieve taken. Overeenkomstig artikel 31 lid 1 van de GR is onderstaand overzicht opgesteld.

De verdeling van bijdragen aan Collectieve taken gebaseerd op de werkwijze zoals vastgesteld door het AB.

Deelnemer	Begroting 2020					Begroting 2019		Realisatie 2018 na tariefcorrectie
	Programma Dienstverlening			Programma Collectieve taken ¹⁾	Totaal taken	Totaal taken	Waarvan basis	Totaal ³⁾ taken
	Landelijke basistaken	Verzoektaken	Totaal basis- en verzoektaken					
Gemeente Asten	285.339	146.923	432.262	35.805	468.067	318.830	213.262	441.559
Gemeente Bergeijk	167.227	63.012	230.238	33.787	264.025	246.081	151.038	269.336
Gemeente Best	199.699	265.176	464.874	29.711	494.585	386.891	197.719	714.454
Gemeente Bladel	175.726	25.345	201.071	43.811	244.882	220.629	152.611	281.763
Gemeente Cranendonk	143.010	138.827	281.837	44.275	326.112	237.890	138.082	535.822
Gemeente Deurne	462.852	398.856	861.707	57.722	919.430	710.006	273.222	934.783
Gemeente Eersel	167.892	20.149	188.041	55.080	243.121	190.838	109.236	258.213
Gemeente Eindhoven	581.890	693.534	1.275.423	124.669	1.400.092	1.319.363	453.262	1.318.995
Gemeente Geldrop-Mierlo	59.590	145.255	204.846	40.818	245.664	245.502	68.368	328.397
Gemeente Gemert-Bakel	427.169	199.133	626.301	67.260	693.562	679.274	418.793	990.843
Gemeente Heeze-Leende	141.234	46.525	187.760	27.835	215.595	184.342	111.725	272.620
Gemeente Helmond	379.185	383.786	762.971	76.252	839.223	821.987	352.889	829.621
Gemeente Laarbeek	287.799	641.461	929.260	46.088	975.348	634.588	213.492	972.883
Gemeente Nuenen	96.951	108.167	205.118	22.186	227.304	201.278	81.083	393.805
Gemeente Oirschot	127.286	27.263	154.548	42.646	197.195	193.098	126.664	299.021
Gemeente Reusel-de Mierden	139.628	6.359	145.986	26.273	172.260	128.635	92.261	200.878
Gemeente Someren	223.015	331.183	554.198	41.071	595.269	583.176	218.642	666.191
Gemeente Son en Breugel	148.459	137.324	285.783	33.697	319.480	247.271	132.290	324.229
Gemeente Valkenswaard	113.422	65.064	178.486	27.026	205.512	160.374	99.236	280.061
Gemeente Veldhoven	88.283	186.080	274.363	45.851	320.213	287.829	113.874	398.268
Gemeente Waalre	55.006	28.798	83.803	17.109	100.912	78.020	35.744	150.703
Provincie Noord-Brabant	2.111.808	5.331.030	7.442.838	283.173	7.726.011	6.701.847	2.053.803	7.000.551
Raming deelnemers buiten werkprogramma	0	3.000.000	3.000.000	0	3.000.000	3.039.668	0	Inclusief ²⁾
Overige klanten	0	1.300.000	1.300.000	0	1.300.000	1.255.809	0	1.013.203
Totaal baten uit opdrachten	6.582.468	13.689.246	20.271.714	1.222.145	21.493.859	19.073.226	5.807.296	18.876.201

¹⁾ Programma Collectieve taken begroting 2020 is inclusief € 353.067, - externe kosten;

²⁾ Inclusief € 2.478.758, - opdrachten buiten werkprogramma's deelnemers;

³⁾ Exclusief € 605.959, - in rekening gebrachte externe programmakosten.

Bijlage 2: Overzicht baten en exploitatiekosten

* bedragen x 1E

Baten		Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Begroting 2019	Begroting 2020		
		Totaal		Totaal	Totaal	Overhead
PROGRAMMA						
	Programma Dienstverlening	18.284.602	17.887.552	20.271.714		
	Programma Collectieve taken	1.197.557	1.185.674	1.222.145		
	Totaal baten programma's	19.482.159	19.073.226	21.493.859		
	Algemene dekkingsmiddelen	65.940	50.000	50.000		
	Totaal Baten	19.548.099	19.123.226	21.543.859		
Lasten		Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Begroting 2019	Begroting 2020		
		Totaal		Totaal	Totaal	Overhead
1	PERSONEEL					
1.0	Fte	197,0	187,8	201,7	40,3	161,4
1.1	Salariskosten	12.566.278	13.112.578	14.288.000	3.562.000	10.726.000
1.2	Opleidingskosten	160.722	260.000	284.000	284.000	0
1.4	Reis- en verblijfskosten	318.169	324.000	335.000	62.000	273.000
1.5	Overige personeelskosten	254.865	170.167	257.000	227.000	30.000
1.6	Inhuur	3.523.253	3.118.549	3.900.000	146.000	3.754.000
	TOTAAL personeel	16.823.286	16.985.294	19.064.000	4.281.000	14.783.001
2	UITBESTEDING					
2.1	Onderzoeken, advies	168.501	105.000	123.000	123.000	0
	TOTAAL uitbesteding	168.501	105.000	123.000	123.000	0
3	KAPITAALLASTEN					
3.1	Afschrijving gebouwen	52.053	54.459	60.000	60.000	0
3.2	Afschrijving vervoermiddelen	2.587	0	0	0	0
3.3	Afschrijving machines, apparaten en installaties	107.451	179.868	223.000	223.000	0
3.4	Afschrijving overige materiële vaste activa	74.026	131.704	83.000	83.000	0
3.6	Rente wegens externe financiering	660	5.000	5.000	5.000	0
	TOTAAL kapitaallasten	236.778	371.031	371.000	371.000	0
4	ORGANISATIE KOSTEN					
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	66.364	38.000	60.000	60.000	0
4.2	Printen / kopiëren	30.587	44.000	40.000	40.000	0
4.3	ICT helpdesk / externe support	117.777	130.000	175.000	175.000	0
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	513.451	564.871	573.000	368.000	205.000
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	48.382	53.000	55.000	55.000	0
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	51.910	69.000	66.000	66.000	0
4.7	Verzekeringen	33.110	32.000	36.000	36.000	0
4.8	Leaseauto's	26.864	33.000	39.000	39.000	0
4.9	Catering	0	0	0	0	0
4.10	Huur gebouw	270.855	274.000	283.000	283.000	0
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	170.532	158.000	166.000	166.000	0
4.13	Uitbesteding salaris administratie	44.829	42.000	47.000	47.000	0
4.14	Overige kosten	3.035	13.000	2.792	2.792	0
	TOTAAL organisatie kosten	1.377.696	1.450.871	1.542.792	1.337.792	205.000
	TOTAAL LASTEN (voor directe programmakosten)	18.606.262	18.912.196	21.100.792	6.112.792	14.988.001
7	DIRECTE PROGRAMMAKOSTEN					
7.1	Externe kosten t.b.v. Programma Collectieve taken	319.267	136.030	353.067	0	353.067
7.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	605.959	PM	PM	0	PM
	TOTAAL programma kosten	925.226	136.030	353.067	0	353.067
	TOTAAL PROGRAMMALASTEN	19.531.487	19.048.226	21.453.859	6.112.792	15.341.068
	Overige lasten					
8.1	Heffing VPB	16.612	0	15.000		
8.2	Bedrag onvoorzien	0	75.000	75.000		
	TOTAAL overige lasten	16.612	75.000	90.000		
	TOTAAL LASTEN	19.548.099	19.123.226	21.543.859		
	Gerealiseerd resultaat	0	0	0		

Bijlage 3: Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

	Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtings- waarde in €	
		1) kans	2) effect in €	3) score		
a. Strategische risico's						
1.1	Bezuinigingen gemeentes en provincie welke leiden tot een omzet verlaging	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	1.662.500	12	665.000
1.3	Mutatie in werk, bijvoorbeeld taken Wbb / deregulering / lokaal beleid; t.z.t Omgevingswet	Deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties, en zorgen dat capaciteit aangepast kan worden door te werken met flexibele schil.	60%	425.000	8	255.000
1.6	Verlies takenpakket aan kleine samenwerkingsverbanden en andere concurrenten	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	400.000	6	160.000
2	Niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties.	15%	800.000	6	120.000
b. Informatie risico's						
3.1	Ongewenst informatielek	De ODZOB zal zeer zorgvuldig moeten zijn in de informatie die zij verstrekt en beheert. De procesbeschrijvingen en de uitvoering van het proces moeten hierin voorzien.	60%	200.000	8	120.000
3.3	Uitval systemen	Betaalbare maatregelen treffen om uitval zo veel als mogelijk te voorkomen	60%	100.000	8	60.000
c. Imago/politieke risico's						
4	Onvoldoende kwaliteit geleverde producten / adviezen	De ODZOB werkt aan een kwaliteitssysteem om te voldoen aan de kwaliteitsnormen 2.1	40%	100.000	6	40.000
d. Materieel risico's						
e. Procedure risico's						
f. Aansprakelijkheidsrisico's						
8.2	Optreden personeel leidt tot aansprakelijkstelling ODZOB	Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de ODZOB dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit.	40%	100.000	6	40.000
8.3	Procedure leidt tot duur juridisch advies en claims uit rechtsgedingen	Kwaliteitsstelsysteem, dat zorgvuldig werken bevordert (waaronder een goede dossieropbouw) en waardoor fouten geminimaliseerd worden.	40%	100.000	6	40.000
g. Financiële risico's						
9.1	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen.	40%	350.000	6	140.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's						
i. Personeelsrisico's						
12.2	Mis-match personeel versus werk (mede als gevolg van organisatie ontwikkeling)	Goede monitoring ontwikkelingen, verwerken in strategisch personeelsplan en tijdig anticiperen door juiste opleidingen en personeelsmaatregelen.	40%	220.000	6	88.000
12.4	Hoge kosten t.b.v. in stand houden personeelsbestand (opleiding en werving)	Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstomen via persoonlijk ontwikkelplan. Hierdoor verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie.	60%	150.000	8	90.000
12.5	Te lage productiviteit (mede als gevolg van organisatie ontwikkeling)	Maandelijks op afdelingsniveau sturen. Medewerkers aanspreken. Relateren aan ziekteverzuim, mis-match, etc.	40%	200.000	6	80.000
12.6	Inhuur op overhead door bv ziekte	Door te zorgen voor goede arbeidsomstandigheden en goed werkklimaat trachten langdurig ziekteverzuim te voorkomen.	60%	100.000	8	60.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12				4.907.500		1.958.000

Toelichting bij de kolommen:

- Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd;
- Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
  - < € 100.000: wegingsfactor 1
  - € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
  - € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
  - > € 1.000.000: wegingsfactor 4
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 340.000,-

Bijlage 4: Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld * bedragen x 1€

		Baten	Lasten
0.	Bestuur en ondersteuning		
0.4	Overhead	0	6.112.792
0.5	Treasury	0	0
0.8	Overige baten en lasten	50.000	75.000
0.9	Vennootschapsbelasting	0	15.000
0.10	Mutaties reserves	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0
7.	Volksgezondheid en milieu		
7.4	Milieubeheer	19.852.163	14.177.169
8.3	Bouwen en wonen	1.641.696	1.163.899
Saldo van baten en lasten op taakvelden		21.543.859	21.543.859